VIENYBĖ

70-ti M. 9 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1956 M. KOVO (MARCH) 2 D. KAINA 10c.

DABAR

Ike apsisprendė
Žvilgsnis atgal
Apie Jurgelionį
Kiaušinis rublis

JUOZAS TYSLIAVA

Eisenhowerio nuosprendis kandidatuoti antrajam tarnybos terminui — maloni žinia Amerikos visuomenei.

Nėra nė mažiausios abejonės, kad republikonų partija, kuri šios žinios labiausiai laukė, savo būsimoje konvencijoje Ike kandidatūrą priims iškėstomis rankomis.

Yra reta, kad geras generolas būtų taip pat geras politikas.

Granttas, kaip žinoma, buvo geras generolas, bet blogas prezidentas.

Kiek tai liečia Eisenhowerį, jis abiem atvejais — kare ir dabartinėje tarnyboje — pasirodė geras kareivis ir geras politikas.

Jis ir šį nuosprendį, lyg aną ginkluotų žmonių iškylą į Europą, paskelbė gerai, visapusiškai apsvarstęs.

Eisenhoweris jaučiasi sveikas ir tinkamas tolimesnėms prezidento pareigoms.

***

Šį sekmadienį bus 165 metai, kai Vermont valstybė priimta į Jungtinių Valstybių uniją, kurią tada sudarė 14 kolonijų.

Jungtinės Valstybės šiandien nesiginčija dėl žemių.

Taip nebuvo praeityje. Savo laiku New Hampshire ir New Yorkas pretendavo į dabartinę Vermonto valstybę, pavadintą prancūzišku žaliakalnio vardu.

Buvo laikas, kada temperamentingi Vermonto gyventojai su ginklu rankoje priešinosi toms "imperialistinėms pretenzijoms".

Maža to. Netekę kantrybės, jie 1777 metais savo koloniją paskelbė nepriklausoma valstybe...

Tik revoliucijai užsiliepsnojus, Vermontas stojo į bendrą visų kolonijų karą prieš britus.

Žaizdoms užgijus, 1791 metais JAV Kongresas vienu balsu pripažino Vermonto valstybę.

***

Kleofas Jurgelionis, kuriam neseniai sukako 70 metų, yra per daug ryški literatūrinė asmenybė, kad jos nepastebėtų kiti rašytojai.

Atbėgusieji į Ameriką Lietuvos rašytojai poetą Jurgelionį taip pat susirado.

Rašytojų draugijos pirmininkas B. Babrauskas Aiduose Jurgelionį vadina "nepažintu poetu, nesuprastu žmogum".

Anot jo, Jurgelionis "revolicininku tapo svarbiausia dėl to, kad stipriai buvo nusistatęs prieš carą." Girdi,—

"O tam sudarė pagrindą tėvo atleidimas iš geros valsčiaus raštininko tarnybos Anais laikais valsčiaus raštininkas buvo pirmoji figūra šalia klebono".

Supranti? Jeigu tėvas nebūtų buvęs atleistas "iš geros valsčiaus raštininko tarnybos", tai sūnus nebūtų tapęs revoliucininku...

***

Anais Stalino garbinimo laikais Lietuvos komunistas turėdavo darbo devynias pėdas viršum galvos.

Pavyzdžiui, kolūkio karvė atsiveda tris veršiukus... Tuojau kliop telegramą į Kremlių.

Reikia gi padėkoti tėvui, mokytojui ir draugui Stalinui...

LIETUVA KRATOSI NE TIK RUSAIS, BET IR JŲ KALBA

Patys mokytojai nemoka rusų kalbos tiek, kad galėtų ją dėstyti.–"Yra netgi tokių mokyklų vadovų, kurie rusų kalbą laiko antraeiliu dalyku", skundžiasi tūla Fuks, jieškodama išeities "iš šio užburto rato".

LNA, vasario 23. — Per vienuoliką dabartinės rusiškos okupacijos metų Lietuvoje rusų kalba dar toli neįsigalėjo tiek, kiek rusams būtų pageidaujama. Vilniaus Pedagoginio instituto rusų kalbos dėstytoja E. Fuks (Tarybinis Mokytojas, 1956 m. Nr. 2) atskleidžia tiesiog sunkiai įtikimų faktų:

"...apie trečdalis (vidurinių mokyklų baigiamųjų klasių) mokinių blogai rašo, silpnai kalba, kartais net nesupranta rusų kalbos...

"Daugelis (pradinių mokyklų mokytojų) iš esmės nemoka rusų kalbos tiek, kad galėtų ją dėstyti. Deja, ir V-VII klasėse dar labai daug neraštingų rusų kalbos mokytojų...

"...daug mokytojų (kad ir mokančių rusų kalbą) nežino rusų kalbos dėstymo lietuvių mokyklose specifikos."

Cituojama ištisa eilė pavyzdžių, kaip rusiškai rašo vyresniųjų klasių mokiniai. Iš tų pavyzdžių matyti, kad rusiškuose mokinių sakiniuose ryškiai tebėra lietuviško mąstymo struktūra (diena jiems ir rusiškai moteriškos giminės, o šuo vyriškos). Kaip vieną iš tos nesekmės priežasčių, E. Fuks nurodo stoką žadinimo meilės rusų kalbai:

"...dažnai rusų kalbos pamokose galima užmigti iš nuobodulio!

"Yra netgi tokių mokyklų vadovų, kurie rusų kalbą laiko antraeiliu dalyku, kurie nemato reikalo lankyti rusų kalbos pamokas, teisindamiesi, kad, esą, jie patys ją blogai moka. Yra netgi tokių direktorių ir mokymo dalies vedėjų, kurie kelia klausimą, kad mokiniams būtų sumažinti reikalavimai ir rusų kalbos, jie nepatenkinti dėl blogų pažymių iš rusų kalbos, kuriuos kartais visai pagrįstai parašo jaunieji mokytojai.

"Negalima nuslėpti, kad daugelis baigusių mūsų (Pedagoginio instituto ir literatūros) fakultetą nemoka rusų kalbos tiek, kiek reikalinga mokytojui.

"... kurgi išeitis iš šio užburto rato? Juk kol mes nesulauksime abiturientų, mokančių rusų kalbą mokyklos programos apimtyje, mes neįsten gsime išleisti pilnaverčių mokytojų. O kol to nepadarysime, nesulauksime abiturientų, mokančių rusų kalbą tiek, kiek reikalauja mokyklos programa," — skundžiasi ta pati Fuks.

Italijos Prezidentui Giovanni Gronchi atvykus į svečius pas Prezidentą Eisenhowerį, "prezidentienės", Eisenhowerienė ir Signora Gronchi, kaip matote, turėjo savo konferenciją.

Nepatinka jiems Chruščiovo dvarai

LNA, vasario 22. — Dezertyravimas iš "Chruščiovo dvarų" ne tik tolimesniuose Rusijos rajonuose, bet ir Lietuvoj jau viešai pripažįstamas. Pavyzdžiui, iš Kustanajaus srities atgal į Klaipėdą yra dezertyravę šie dabartinių laikų "klaipėdiečiai": Maja Panasiuk, Genadij Aladov, Galina Timošenko...

Pažymėtina, kad visi gavę darbo ar šiaip "pas mamą" su sitvarkę. Tik pasilikusieji per laikraštį piktinasi, kodėl tų bėglių niekas nebetvarko ten, kur jie kartą neva savanoriškai buvo nuvykę.

Bet ir dabar, Chruščiovo laikais, Lietuvoje įdomu. Pavyzdžiui, viename laiške rašoma, kad tenai vištos deda... rubliais.

"Maisto produktai pas mus kainuoja, pavyzdžiui, 1 kiaušinis 1 rublis, kilogramas cukraus — 10 rublių."

"Tur būt pas jus irgi panašios kainos", nedrąsiai baigia savo laišką iš Lietuvos vieno mūsų laikraščio skaitytojo sesuo.

Tai tik vienas iš daugelio pavyzdžių, kaip dabar gyvenama toje mūsų Lietuvėlėje, paverstoje Kremliaus palivarku.

MUZIKA KOVAI SU... CHULIGANIZMU

LNA, vasario 22.— Kompozitoriaus Juzeliūno teigimu, Lietuvos jaunimo tarpe esąs pastebimas grubumas, vulgarumas, vedąs į chuliganizmą. Todėl siūlo sustiprinti muzikos mokymą ir tuo pagerinti estetinį jaunimo auklėjimą.

Tą patį reiškinį patvirtina ir Jurbarko vidurinės mokyklos direktorius Skandūnas:

"Mes dažnai pasigendame kultūringo mokinių elgesio. Daugelis mokinių net nežino elementariausių mandagumo taisyklių".

● Tuniso vyriausybė pradėjo pasitarimus su Prancūzijos vyriausybe tikslu panaikinti 1881 metų protektorato sutartį ir kraštui grąžinti nepriklausomybę.

● Europos spauda ir "piliečiai gatvėje" patenkinti Prezidento Eisenhowerio nuosprendžiu kandidatuoti antrajam terminui.

Prezidentas Eisenhoweris Washingtone labai maloniai sutiko Italijos Prezidentą Giovanni Gronchi. Faktiškai tai pirmasis Italijos suvereno vizitas Jungtinėse Valstybėse. Atvykęs 15 dienų vizitui, Italijos Prezidentas pareiškė padėką Amerikai "už laisvę ir demokratiją". Oficialiame Priėmime, kuris įvyko Baltuosiuose Rūmuose, taip pat dalyvavo Italijos užsienio reikalų ministeris Gaetano Martino su žmona.

EISENHOWERIS KANDITATUOS ANTRAJAM TARNYBOS TERMINUI

Prezidentas pareiškė, kad jis dar galįs tesėti penkerius metus. — Jis nutaręs susiaurinti aktyvumą tiek pareigose, tiek būsimoje rinkiminėje kampanijoje. — Rudenį Eisenhoweris bus 66 metų.

Dwight David Eisenhoweris, trisdešimt trečiasis Jungtinių Valstybių Prezidentas, vasario 29 d. vakare Baltuosiuose Rūmuose, kalbėdamas į televizijos tinklą, pareiškė, kad jis apsisprendęs kandidatuoti antrajam tarnybos terminui. Skaitydamas iš anksto parašytą kalbą. Prezidentas pirmiausia pasakė:

"Po labai atsargaus ir rimto galvojimo, aš nutariau, kad jeigu Republikonų partija apsispręs mane vėl nominuoti, aš sutiksiu būti kandidatu."

Ta pačia proga Prezidentas, kuriam dabar 65 m. amžiaus, atvirai pareiškė, kad dėl praeitų metų rugsėjo 24 d. įvykusio širdies priepuolio jis nutaręs susiaurinti savo aktyvumą tiek pareigose, tiek būsimoje prezidentinėje kampanijoje.

Tuo pačiu kartu Prezidentas betgi pridūrė: "Aš užtikrinu jums viena: mano atsakymas nebūtų buvęs pozityvus, jeigu aš nemanyčiau, kad dar galiu tesėti penkerius metus. Šiuo tarpu nėra nė mažiausios abejonės, kad aš galiu, kaip ir praeityje galėdavau, atlikti Prezidento pareigas. Tai sakau todėl, kad aš dabar jas atlieku, kaip tai atlikau per daugelį paskutinių svaičių".

Iš Prezidento kalbos paaiškėjo, kad jis ateinančiuose rinkimuose nevažinės po miestus, kaip tai darydavo prezidentai praeityje Bet Prezidentas Eisenhoweris rinkiminės kampanijos atžvilgiu turi tai, ko neturėjo Rooseveltas ar kiti prezidentai, būtent, televizijos...

Šioje kalboje, pasakytoje į televizijos tinklą, Prezidentas Eisenhoweris išreiškė savo pasitenkinimą viceprezidentu Nixonu, bet susilaikė nuo jo rekomendavimo antrajam terminui, matyt, palikdamas tai būsimajai Republikonų partijos konvencijai, kuri įvyks ateinantį rugpjūčio mėnesį San Francisco, Cal.

Eisenhowerui bus 66 m. amžiaus ateinantį lapkričio mėnesį. Tai bus seniausias savo amžiumi JAV preidentas, nutaręs kandidatuoti antrajam terminui, nors William Henry Harrison savo pirmąjį terminą pradėjo, būdamas 68 m. amžiaus.

VASARIO 16 JAV KONGRESE

JAV Kongresas šiais metais užsienio politikoje siekti, kaip ypatingai plačiai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės 38 metų sukaktį.

Senate, pradedant Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą, invokaciją skaitė prelatas Ignas Albavičius iš Chicagos, Atstovų Rūmuose kun. J. Boil — Baltusevičius iš Scranton, Pa.

Keturiolika senatorių Senate pasakė kalbas, kuriose plačiai peržvelgė Lietuvos istoriją ir iškėlė dabarties Lietuvos nelaimes, jos pavergimą, žmonių kančias ir ragino JAV vyriausybę rūpintis, kad ji remtų lietuvių išsilaisvinimo pastangas.

Atstovų Rūmuose kalbas pasakė 46 atstovai. Kiekvienas jų apibudino smurtą, kurį Sovietai pavartojo pavergdami Lietuvą. Visi Rūmų atstovai savo kalbose ragino JAV vyriausybę kitų pavergtų, taip ir Lietuvos žmonių išlaisvinimo.

Senatoriai ir Rūmų Atstovai iškėlė lietuvių tautos pasiryžimą išsilaisvinti iš vergijos.

Atstovų Rūmuose paminėjimui vadovavo didelis lietuvių draugas kongresmonas Daniel J. Flood iš Pennsylvanijos.

Jis pasiūlė rezoliuciją HR 401, kurioje pasisakoma, kad JAV niekad neturi sutikti su neteisybe, padaryta Lietuvai, ir privalo morališkai padėti lietuvių tautai atgauti savo laisvę, žmogaus teises ir politinę nepriklausomybę.

Dar 11 Kongreso narių "Extension of Remarks" įdėjo Congressional Rekorde.

● Pietų Korėjos policija tebejieško karinės kontražvalgybos viršininko mj. gen. Kim Chang Yong žudikų. Manoma, kad jį nužudę komunistai.

Štai kas liko iš ūkininko namo, Dayton, Ohio, kai ten nukrito didžiulis bombovežimis, kartu palaidodamas savo 11 žmonių įgulą. Ūkininkas su trimis savo šeimos nariais buvo išvykę atostogų į Floridą.

APLINK PASAULĮ

● Irano policija Teherane buvo sulaikiusi Sovietų karo atstovą Kuznecovą, kaltinamą šnipinėjimu. Jo žinioje rasti Irano karo aviacijos planai.

● Prancūzijos komunistai gavo iš Maskvos įsakymą remti Mollet vyriausybę "kol bus galima".

● Amerikos karo aviacija netrukus pradėsianti gaminti sprausminius, radijo kontroliuojamus, lėktuvus su "kameros akimi", kurie eventualiai pakeis dabartinius žvalgybos lėktuvus.

● Vasario 29 d. Maniloje nuo širdies smūgio mirė buvęs Filipinų respublikos prezidentas Elpidio Quirino. Velionis buvo 65 m. amžiaus. Prezidentas Magsaysay, kuriam velionis pralaimėjo rinkimus, paskelbė 30 dienų gedulą.

● Oficialūs Londono ir Paryžiaus sluogsniai susirūpinę Egipto valdžios radijo transliacijomis, raginančiomis Afrikos tautas sukilti prieš "baltuosius kolonistus".

● Derybos tarp Kipro arcivyskupo Makarios ir Britų kolonijų sekretoriaus Alan Lennox-Boyd vėl nutrūko. Makarios sako, kad Britai nesutinka amnestuoti visų politinių kalinių ir negarantuoja valdžios kontrolės kipriečiams.

● Ispanijos valdžia leido veikti protestantų teologinei seminarijai Madride, uždarytai praeitą mėnesį. Protestantų mokyklų Ispanijoje uždarinėjimas buvo sukėlęs protestų audrą užsienyje.

● Amerikos žydų metraštyje, kuris leidžiamas penkiasdešimt septini metai, skelbiama, kad praeitais metais žydų skaičius pasaulyje padidėjęs 58,557. Šiuo metu pasaulyje žydų esama 11,908,443.

● Turkijos parlamentas pratęsė apgulos stovį Istanbule iki ateinančio birželio mėnesio. Tai padaryta ryšium su praeitą rudenį kilusiomis riaušėmis prieš graikus Istanbule.

● Buvęs Prancūzijos prezidentas Vincent Auriol, prezidento Vorošilovo kviečiamas, šiomis dienomis atskrido į Maskvą.

● Izraelio parlamentas (Knesset) pareiškė pageidavimą pasikeisti parlamentarų delegacijomis su Aukščiausia Taryba Maskvoje.

● Sovietų Sąjunga ir Kanada netrukus pasirašys prekybos sutartį.

Nida ir Juodkrantė dar neatstatytos

LNA, vasario 22. — Nidos ir Juodkrantės vasarvietės esančios vis dar neatstatytos, — LKP suvažiavime pažymėjo sveikatos apsaugos ministras B. Penkauskas. Nuo karo šios, po Palangos didžiausios Lietuvos vasarvietės, yra išnykusios iš vasarviečių sąrašo. Kadangi ten esančios žvejų artelės vadinamos kitais vardais, tai ir tie vietovardžiai viešai beveik neminimi. Administracinių požiūriu visa Nėringa yra įjungta į Klaipėdos miesto ribas...

KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO 70 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

LIUDAS DOVYDĖNAS

Kaip ir Vienybė, Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimas šiemet sulaukė garbingos 70 metų sukakties. Tai įvyko vasario 14 d. Wilkes-Barre, Pa. Susirinko arti poros šimtų, kaip sakant, rinktinės publikos. L. Šimutis, LRKSA pirmininkas, vyskupas J. D. Hannan, keli teisėjai, būrys apylinkės kunigų, prel. J. Balkūnas ir prel. F. M. Juras sutirštino kunigų eiles, susodintas ant specialaus paaukštinimo, atskirto nuo publikos. V. Kvetkas, Rymo Katalikų Susivienijimo sekretorius, pravedė minėjimą iškilmingame stiliuje.

70 metų sukaktis

Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo istorija gana įdomi. Tai kultūrinės, tautinės veiklos organizacija, sesuo tautinio Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, atskilusi prieš 55 metus.

Dera pastebėti, kad vietos LRKSA centro valdyba ir apylinkės veikėjai parodė daug triūso ir organizuotumo, surengdami šį minėjimą. Pati programa, kiek apkrauta kalbomis, buvo rūpestingai paruošta. Prel. J. Balkūno kalba, skirta Susivienijimo sukakčiai ir Vasario 16 minėjimui, buvo viena iš tų kalbų, kokių retai pasitaiko išgirsti. Skaitydamas angliškai prel. J. Balkūnas trumpai, bet labai išsamiai peržvelgęs JAV užsienio politikos vingius ir padrikumą kovoje prieš komunizmą, palietė gyvas lietuvių pastangas kovoje dėl nepriklausomybės ir laisvės.

Paskutinis kalbėjo vyskupas J. D. Hannan, Scrantono diocezijos valdytojas. Nors pati kalba buvo mažai kuo sujungta su LRKSA sukaktimi ir Vasario 16 minėjimu, bet savo paprastumu, net kuklumu, atrodė, norėjo dalyvius, ypač ponybę (kaip venas dalyvis pastebėjo, "sutupdytus ant laktų") grąžinti į paprastesnę nuotaiką.

Stoka paprastumo

Mūsų minėjimai, jubiliejiniai parengimai dažnai suvaržomi pompa, dirbtinumu. Pats didysis tokių minėjimų kaltininkas—eilinis narys, paliekamas apstulbinančios pompos stebėtoju.

Kaip būtų buvę įdomu išgirsti nors keletą žodžių iš tų senųjų veikėjų, kurie dar atsimena kun. Burbos, dr. Šliupo veiklą, išgirsti kalbą tų, kurie yra pamatas ir druska mūsų organizacijų, veiklius, pasišventusius organizacijų narius. Man teko garbė sėdėti greta seno LRKSA nario Mikalionio, kuris ir žodį ir ilgą praeitį moka parodyti. Sakysim, būtų labai malonu išgirsti tokiam parengime organizacijos laikraščio redaktoriaus Mato Zujaus atsiminimų. Juk tai Lietuvos laisvės kovų savanoris (mokyklos suolą palikęs Amerikos lietuvis), ilgametis Garso redaktorius, visas jėgas ir laiką atidavęs organizacijai, sumaniai tvarkydamas laikraštį ir uoliai dirbdamas organizacijos darbus. Jis galėjo daug ką pasakyti. Arba Adolfas Norvaiša, 5-jo LRKSA apskrities pirmininkas, nuoširdus, ilgametis veikėjas, taip pat galėjo daug ką pasakyti. V. Kvetkas, ilgametis organizacijos sekretorius, visuomenės veikėjas galėjo pakalbėti ir apie organizaciją.

Dalyvavo ir Kings College choras, kuris padainavo keletą religinių giesmių, lyg papildydamas Helen Kosar (lietuvaitės) skoningą ir nuoširdų dvie jų lietuviškų dainų ir dviejų angliškų išpildymą. Tame pačiame minėjime sėdėjo kelių lietuviškų parapijų vargonininkai, kurie galėjo pasirodyti su savo chorais. Ar ne jų chorai dainuoja ir gieda LRKSA nariams per ilgus metus? Ar jie jau nebetikę jubiliejiniame minėjime tik todėl, kad keletas ekselencijų nesupranta lietuviškai?

Lietuviškai kalbėjo tik vienas, L. Šimutis, LRKSA pirmininkas. Kaip jau virsta įpratimu, Šimutis pagriaudeno, paūbavo, vis minėdamas, "mūsų kenčianti vargšė Lietuvėlė", ir tai lyg griaudžiu aidu nuaidėjo... Kaip jaustųsi pirmieji LRKSA kūrėjai, jeigu jie ateitų, išgirstų, ir pamatytų garbingą sukaktį taip sustriguotą? Taip atsitiko prieš keletą metų Baltimorėje kur adv. Laukaitis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimo banketą pavertė politiniu jomarku, delegatų laiką ir kantrybę pavedęs keleto politinių tauškalų okupacijai. Na, Vilksbariuose taip blogai nebuvo, nes visose kalbose buvo sukaktuvinio uždavinio ir saiko supratimas.

Mušimasis į krūtinę

Daugelio kalbose buvo suminėta, kad lietuviai, atvykę į Ameriką, buvo tamsūs, neraštingi, vargšai, mažutės šalies skurdeivos. Tai sena, net liguista giesmė. Absurdas. Lietuvis čia atvyko dažnai kaip knygnešys, kovotojas prieš des potų carų, kaizerių vergiją. Airis, škotas, italas ar kitas kuris dažniausiai Amerikon atkilo ieškodamas storesnės riekės duonos ir savo veržlumu užėmė pelningesnes vietas. Rašto ir jie ne ką daugiau mokėjo. O juk ir karaliai kitąsyk buvo beraščiai. Knygnešių, spaudos draudimo, mokyklų persekiojimo tauta, palyginant, buvo už daugelį dabartinių ekselencijų protėvius ir tėvus pranešesni. Mažai raštingi, dori, darbingi pirmieji ateiviai Ameriką sukūrė ir pavertė didžiuoju pasaulio stebuklu, o kuo pavers ją dabartiniai ekselencijos, politikieriai, visoki very reverand, tai... dar pamatysime.

Dr. Roy L. Knapp iš Akron, Ohio, teisme prisipažino, kad jis per 22 metus kasmet padarydavęs po 300 abortų. Kadanė viena jo pacienčių nemirė, teismas jam priteisė tik keturis mėnesius kalėti.

Minėjimas Bostone

BOSTON, MASS. — Vasario 18 d. Lituanistikos mokykla su rengė Vasario 16 minėjimą kuriame dalyvavo mokiniai ir mokytojai. Mokyklos vedėjas J. Vaičaitis atidarė programą ir jai vadovavo. Pagrindinę kalbą pasakė poetas S. Santvaras. Be to kalbėjo S. Leimonas ir R. Girnius. Biznierius Stasys Grabliauskas su aparatu ir lietuviškomis plokštelėmis kėlė nuotaiką lietuviškomis dainomis.

Lietuvių parapijos mokykla Vasario 16 minėjimą atliko su bažnytinėmis pamaldomis ir salėje su programa. Minėjimui vadovavo mokyklos vedėja sesėlė Imelda, dalyvaujant kleb. kun. P. Virmauskui, Lituanistikos mokyklos vedėjui J. Vaičaičiui, insp. D. Giedraičiui ir kt.

Lietuvių radijo pusvalandžiuose Vas. 16 minėjimus pravedė:

Laisvės Varpas (P. Viščinio) net du sekmadienius davė specialią programą. Kalbėjo ALT iždininkas Vaidyla ir adv. Stundža. Buvo perskaityta gub. ir miesto mero proklamacijos.

Lietuvių Radijo (Minkų) kalbėjo Liet. konsulas adv. Šalna, R. Žičkus deklamavo Aisčio eiles, buvo duota speciali muzika.

Lietuvių radijo (A. Kneižio) buvo duotos P. Paulionio montažas. Kalbas pasakė adv. Keturakis ir A. Andriulionis.

ALT minėjimas įvyko Thomas Park mokyklos salėje. Kalbėjo: dr. Trimakas iš New Yorko ir Vaidyla iš Chicagos. Programoj dalyvavo bažnytinis choras vad. J. Kačinsko, vyrų choras vad. Gaidelio ir O. Ivaškienės tautinių šokių grupė.

Vakare įvyko Piliečių Klubo salėje vakarienė.

Šiais metais Mass. gubernatorius Vas. 16 proga išleido proklamaciją. Jos pasirašyme dalyvavo: ALT Bostono skyr. pirm. Arlauskas, vicepirm. Michelsonas, sekr. J. Vilenškis ir narys adv. Grigaliūnas. Pas miesto burmistrą dalyvavo: Arlauskas, Michelsonas ir Grigalius.

J. V.

Minėjimas Amsterdame

AMSTERDAM, N. Y. — Lietuvos Nepriklausomybės 38 metų sukaktį mūsų kolonija atšventė su dideliu entuziazmu.

Vasario 12 d. šv. Kazimiero parapijos mokiniai, seselių mokytojų rūpesčiu, surengė mokyklos salėje įdomią patriotinę programėlę.

Vakare, per vietos radijo valandėlę, stoties vedėjas angliškai apibudino Lietuvos praeitį ir lietuvių kovą dėl laisvės. Hartvigas pravedė trumpą, bet jausmingą montažėlį.

Pagrindinis minėjimas buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis. Mišias atnašavo už Lietuvos laisvę ir žuvusius kovotojus kun. Kęstutis Balčys. Pamaldų metu giedojo varg. J. Olšausko vadovaujamas choras. Solistė Armonienė pagiedojo Ave Marija, vėliau su soliste Skiparaite duetu išpildė dar vieną giesmę.

Kun. K. Balčys pasakė trumpą pamokslą, primindamas Tėvynės kančias ir vargus, pažymėdamas: "Kad ir esu gimęs Amerikoje, tačiau užaugau ir subrendau Lietuvoje. Niekas Lietuvos meilės iš mano širdies neišraus."

Pamaldoms pasibaigus choras su visais dalyviais sugiedojo Lietuvos himną.

Po pietų Vasario 16 minėjimas įvyko ALK salėje, kurį surengė AL Bendruomenės valdyba. Valdybos pirmininkas kun. K. Balčys atidarė susirinkimą ir programą vesti perdavė M. Kerbeliui. Jis papakvietė miesto atstovus: teisėją T. Arlisi ir mėrą F. Martuscello. Jiedu pareiškė, kad visvien Lietuva vėl bus laisva, nes dėl jos laisvės kovoja ne tik lietuviai, bet ir JAV pareigūnai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo dr. V. Majauskas iš Detroit, Mich.

Rochesterio solistai atsivežė patriotinį repertuarą. Publikai ypač patiko J. Armonienė ir J. Skiparaitė. Po to, Armonas viončele pagrojo Malda ir Tėvynės meilė.

Scenoje pasirodė Vanagaičio mokinys solistas J. Urbonas. Prieš dainuojant jis pasisakė, kad Lietuvos jis nematęs, bet mylįs Lietuvą visa širdimi. Jį lietuviškai išmokęs kalbėti ir dainuoti muzikas Vanagaitis. Jis padainavo keletą Vanagaičio kūrybos dainelių, kurios dalyviams patiko.

Pertraukų metu salėje buvo renkamos Lietuvos laisvinimui aukos. Surinkta apie 500 dol.

M.

Vasario 16 šventė

BRIDGEPORT, CONN. —Vasario 16 minėjimas, kurį surengė A. L. Tarybos ir B. L. F. skyriai, įvyko vasario 12 d. Lietuvių parapijos salėje. Susirinkimui programą perstatė ALT skr. vicepirm. A. Sapiega.

Meninę programą paruošė ir jai vadovavo ALT skr. sekretorius muz. Antanas Sašinskas. Dalyvavo vyrų kvartetas, mišrus kvartetas, keturios tautinių šokių šokėjos, solistė Rastaitė ir sol. V. Barius. Danutė Strimavičiūtė deklamavo eiles, kurias parašė jos motina, A. Strimavičienė iš Stamford, Conn.

Kalbėjo kleb. kun. J. V. Kazlauskas, kun. F. Pranckus ir svečias iš New Yorko, Vytautas Vaitiekūnas.

Aukų Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta $201.15. Rinko V. Barius, E. Janiūnienė, J. Butkus ir P. Kuklierienė.

Be to, Vasario 16 Gimnazijai surinkta 23 dol.

Lietuvos laisvinimo reikalams aukojo: $11.00 Juzė ir Pranas Rastai, po $10.00 kun. J. V. Kazlauskas, kun. F. Pranckus, Vytautas Vaitiekūnas, Jonas Butkus, Elena ir Juozas Janiūnai, Agota ir Juozas Lazdauskai, Vladas Kontrošas, Elena ir Antanas Gantautai, Domeikiai, po $8.00 Aldona ir Ig. Rygeliai, Joana ir Jonas Kariai, po $5.00 Julius Valiulis, Feliksas Mockaitis, Stasys Blynas, Filomena ir Antanas Valinčiai, J. Jasevičius, Antanas Skirka, Usevičius, Rasiulis, Vainauskas, po $4.00 P. P. Strimavičiai, po $3.00 Pranas ir Edvardas Kilkiai, po $2.00 Inga ir Alfonsas Tamušaičiai, Stefana ir Petras Armonai, A. Ignotavičius, J. Klimas, Mikolas Lukas, Vladas Barius, po $1.00 Zigmontas Bagdonas, Povilas Remeika, Jonas Stanislauskas, Petras Svirskas, Bernotas Petkevičius, Antanas Stašinskas, Aug. Sapiega, Vladas Kitra, J. Kairys, Jonas Jonušaitis, Pocius, Vladas Jablonskis, Bakūnas, Gniadek, P. Lapėnas, Marijona Juškevičienė, Mary Poškevičienė, Petras Kukleris, Petronėlė Vaznienė, Marijona Lukoševičienė, Ad. Bartulevičius, Ona Janulionis, Ignas Strutinskas, Ona Zalienė, Ona Venckuvienė, Juozas Klinka.

A. Sapiega

Dviguba sukaktis

MAHANOY CITY, PA. —Šis angliakasių miestas jau senai lietuvių gyvenamas. Kai tik lietuviai pradėjo vykti į Ameriką, Deja senesnės kartos lietuvių jau mažai belikę. Tiesa, yra jų vaikai ir vaikaičiai. Bet daugelio jų net pavardės jau ne lietuviškos. Organizacijų turėjusių tikslo palaikyti lietuvybę, irgi nebėra. Jos, kaip ir seni žmonės, nyksta...

Tiesa, čia lietuviai turi didelę šv. Juozapo parapijos bažnyčią, bet joje evengelijos yra skaitomos ir anglų kalba, taip pat pamokslai yra sakomi lietuvių ir anglų kalbomis. Žinoma, lietuvius kunigus už tai peikti negalima. Jie irgi turi savo bosus...

Per paskutinius trisdešimts penkis metus, šv. Juozapo parapijoj klebonauja kunigas P. C. Česna. Tai ramaus būdo žmogus ir jis moka gražiai sugyventi ne tik su parapijiečiais, bet ir su kitų tautų žmonėmis.

Keturiasdešimt metų jo kunigystės ir trisdešimt penkių metų klebonavimo sukakčiai paminėti jam buvo surengta pagerbimo vakarienė, įvykusi vasario 13 d. Newhart svetainėje. Dalyvavo apie 500 žmonių. Publika buvo mišri: daug kunigų, parapijiečių, o ir kitataučių. Dainų programą atliko šv. Juozapo parapijos choras, o kalbas pasakė dr. Banevičius, mokytoja Gegužytė, kn. Šimkus ir garbės svečias kn. Česna. Vakaro vedėju buvo dr. Tačeliauskas. Publikai ypač patiko mokytojos Gegužytės lietuviškai pasakyta kalba.

T. B.

SKAUTŲ GRETOS

Redaguoja: R. Šilbajoris, V. Pileika, R. Kezys.
Medžiagą siųsti: R. KEZYS, 100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y. Tel. EV 4-1621

Lietuvos skautai savo patronu yra pasirinkę Šventąjį Kazimierą, kaipo vienintelį pripažintą lietuvį šventąjį. Tai yra gilus ir prasmingas skautų apsisprendimas, nes Šv. Kazimieras atstovauja visa, kas yra kilnu ir amžinai jauna lietuvių tautos dvasioje. Romi lietuvio siela gerai supranta savo Karalaitį, kuris atsisakė žemiškųjų karūnų blizgesio, nes jo akys buvo nukreiptos į tauresnės šviesos šaltinį — dieviškąjį mokslą. Šventasis Kazimieras nepanoro būti vadinamas aukščiausiaja didybe, žinodamas, kad tik su nusižeminimu ir susikaupimu, ieškant tiesos, galima surasti kelią į tikrąją dvasios didybę, kuri, kaip amžinosios žvaigždės, yra nepasiekiama net iš pačių aukščiausių karališkų sostų.

Mums, skautams, kurie užaugome mokydamiesi džiaugtis gyvenimu, yra tinkama šiuo metu prisiminti mūsų Uztarėją, kurio pavyzdys mums rodo, kad mus supanti gamta tik tada pasidaro graži ir turtinga, kada į ją žiūrinčio žmogaus akys yra nukreiptos į begalybę, kaipo žmogiškųjų troškimų paskutinį išsipildymą. Tiktai žmonės sugebą pajusti žemės grožį ir tiktai todėl, kad pati grožio ir kilnumo sąvoka kyla ne iš šios žemės, ką suprato mūsų Karalaitis.

Mums, lietuviams, skaičiuojantiems savo tremties dienų nesibaigiančią virtinę, yra tinkama prisiminti, kad neparėisime į tikruosius savo namus kol nebūsime kartu su savo Šventuoju Amžinoje Tėvynėje. Skysdamiesi vergijos našta, neprivalome užmiršti, kad Šventojo Kazimiero karstas te beguli senojo Vilniaus katedroje, kuri, kaip ir mūsų gimtojo kaimo pirkios, yra grobikų paversta kalėjimu, kuriame nerimsta dieviškoji žmogaus kibirkštis.

Minėdami mūsų Šventojo dieną, su liūdesiu bet be gedulo sustiprinkime savyje tą ramų, bet nepalaužiamą pasiryžimą, kurio dėka per šimtmečius išliko gyvas lietuvis.

Mūsų šeimoje

New Yorke šį sekmadienį, kovo 4 d., 12:30 val. skautų būkle įvyks vyčių dr-vės sueiga, kurios metu paskaitą apie Lietuvos konstitucijas skaitys LLK-to narys J. Audėnas. Visi dr-vės nariai sueigoje privalo dalyvauti. Tą pačią dieną 4 val. Apreiškimo par. salėje prasidės šv. Kazimiero minėjimas, kur trumpą paskaitą skaitys dr. . Lukaševičius, po to Hartfordo skautai vyčiai ir vyr. skautės suvaidins "Strkiškių girioj".

Waterbury vasario 26 d. įvyko iškilminga skautų ir skaučių vietininkijų sueiga paminėti Vasario 16 ir Šv. Kazimiero šventei. Sueigos metu skautų vietininkas ps. R. Pakalnis ir skaučių vietininkė ps. L. Michaelytė davė skautininkų įžodį. K. Čempė davė skauto įžodį. A. Saulaučiui, jr., R. Vaišniui ir A. Tonkūnui suteiktas Tautinis — Valstybis ženklas. Tai pirmieji šiame rajone skautai, įgiję T-V ženklą. Pašnekesį apie Šv. Kazimierą skaitė Kuzmickienė. Sueigoje be būrelio svečių dalyvavo skautininkai: šio rajono LSB vadeiva A. Matonis, prof. Ig. Končius ir sūnus, A. Saulaitis, N. Y. skautų tuntininkas R. Kezys. Po sueigos skautai — skautės išpildė meninę programą. Gražiai pasirodė deklamatorė D. Malakauskaitė, akordeonistas Bajorinas ir kt.

Hartforde V. Zdenevičius, dramos ratelio režisorius, pakeltas į paskautininkio laipsnį ir patvirtintas sk. vyčių dr-vės vadu. Vyr. sl. V. Raškevičius patvirtintas vietininkijos adjutantu. Vyr. sl. G. Draugūnevičius, vieno vyčių vyčių būrelio vadas, surinko 20 Mūsų Vyčio prenumeratų.

ŽINOKITE, KAD

ILGI ŽIEMOS VAKARAI VERKDAMI PRAŠO KNYGŲ, ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjote skaityti, skaitysite neatsikvėpdami, kol pabaigsite. $18.00 VERTĖS KNYGŲ DABAR TIK UŽ $5.00! Tuoj kiškite penkinukę į voką ir siųskite, nes tokia proga pasitinka retai, nei aukso klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina $3.00.

ČIKAGOS SESĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina $3.00. Iliustruota.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi 449 psl., kaina $4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, o tik $3.00!

VISOS 4 KNYGOS ŠYKIU tik už $5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūnio Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 6-1800

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

SANTARVĖS ŽINIOS IR MINTYS

1956. II. 24 Nr. 5 Visas informacijas, straipsnius ir laiškus siųsti šio skyriaus redaktoriui adresu:
Bronys Raila, 1572 W. Vernon Ave., Los Angeles 62, Calif., USA.

Sveikata ir isterika

Europoje šiuo metu išeinančios "Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Rėmėjų Informacijos" Vasario 16 proga trumpai aptarė laisvųjų lietuvių pareigas tautai gyvenamuoju laikotarpiu. Biuletinis, tarp kitko, nurodo:

1. Gerbkime ir remkime Lietuvos valstybę tarptautinėje plotmėje atstovaujančias institucijas,

2. Remkime kitus veiksnius, kaip kam tiksliau ir priimtiniau atrodo,

3. Nepravardžiuokime kito lietuvio komunistu ar fašistu, jei atsiranda pažiūrų skirtumas kuriuo nors klausimu.

Biuletiniečiai čia pat pabrėžia ir sąlygas, kuriomis tegali būti įmanomas sėkmingiausias visų mūsų pareigų atlikimas tautai:

1. Atsisakymas nuo vienas kito diskriminacijos,

2. pamiršimas pasakų, kad vieni visuomeniniai veiksniai yra labiau "patepti" ar "pašaukti", negu kiti,

3. atsisakymas nuo nepagrįstų skelbimų, kad vieni turi "tautos pavedimą", o kiti ne,

4. Lygių teisių pripažinimas visiems už Lietuvos laisvę kovojantiems lietuviams bei jų organizacijoms.

***

Ramiau, blaiviau ir sveikiau, rodos, to reikalo nei negalima išdėstyti.

Tačiau šios viltys dar atsimuša į tirštą mūsų išeivijos politinio išsigimimo liūną. Jo gaidžiu garsiakalbiu tuo tarpu tebėra vadinamas Chicagos Draugas, kuriame taip vadinamas P. Stravinskas su savo pozityviąja isterika reiškia mūsų "tautos" ir krikdemų valią, pagal kurią jiems vis išeina, kad jų vadinamas "diplomatijos šefas" yra būtinai "teisinis nulis"...

Bet nuostabi pažanga! Net ir Draugo taip vadinamasis Stravinskas šiandien pripažįsta, kad vadinamame "Vlike" skirstymasis į laicistinį ir krikščioniškąjį frontą (teisingiau reikėjo sakyti, klerikalinį frontą...) ir ginčijimasis dėl "Vliko valdžios" buvęs nusidėjimas. Jis rašo: "Tuo visi esame nusidėję, visi ir atgailokime".

(Tačiau tai netiesa! LRS niekad nėra skirsčiusis į "frontbus" ir niekad nesiekusi "Vliko valdžios" ir visuomet tą jo siekimą laikiusi gryna nesąmone. Tad mes čia, kaip nepadarę tokio nusidėjimo, rodos, pagal krikščioniską etiką neturėtume už ką ir atgailoti)...

***

Bet "pats mūsų krikdemų vadinamas "dvasios vadas" toliau visai nei nemano įsivilkti į ašutinius atgailos marškinius. Siekdamas "tautos vienybės" ir "gelbėdamas Vliką", jis švaistosi nuogu neapykantos kardu ir tik šaukia: likviduot!

Kad krikdemų vadovaujantis vadinamas demokratinis "Vlikas" dar kaip nors išliktų, pasak Draugo vadinamo kolumnisto, reikia tuoj likviduoti Lietuvos Nepriklausomybės Talką ir Liet. Nepriklausomybės Fondą!...

Maža ir to. Reikia užčiaupt burną, likviduoti ir dvasiškai. Jis rašo: "Turi būti sustabdyta tautininkų akcija prieš Vliką, Tautos Fondą ir jiems nepatinkančius visuomenės veikėjus"!..

Tokio tono "vienybės" siekimuose ir atgailose lietuvikoje užsienių spaudoje ligšiol dar beveik netekdavo girdėti.

Nei tautininkai, nei santarviniinkai nešaukė ir neketina šaukti, kad jau pats vėliausias laikas likviduoti vadinamą "Vliką" ir jo vadinamą "Tautos Fondą". Kai ateis laikas— šie "veiksniai" patys likviduosis.

Well.... Bet mielai galėjome prisijungti prie paskutinio reikalavimo, visai tais pačiais žodžiais, tik iš kitos pusės: "Turi būti sustabdyta vadinamų krikdemų ir jų satelitų akcija prieš Lietuvos Nepriklausomybės Talką, Lietuvos Nepriklausomybės Fondą ir jiems nepatinkančius visuomenės veikėjus".

Tai gal būtų kiek tikresnis kelias nuo isterikos į pasveikimą.

"PAVEDIMAS" TAUTAI VADOVAUTI

Bus jau daugiau nei dešimtmetis, kai vienas vadinamas "veiksnys" užsienyje skelbiasi, kad lietuvių tauta esanti tik jam vienam pavedusi atstovauti visos lietuvių tautos valią ir vadovauti jos išlaisvinimui.

Praėjusių metų gruodžio mėnesio Draugas net keliuose vedamuose straipsniuose rašė, kad tas "tautos pevedimas" esąs suteikiamas vadinamam Vlikui...

Tai yra vienas iš misterijų, jeigu to jau nevadintume tuščiais plepalais ar tiesiog melais... Kur, kieno, kada ir kaip tas "tautos pavedimas" Vlikui buvo padarytas ir užsienyje pakartotas? Veltui ieškotum atsakymo ar paaiškinimo. Bet migla pučiama ir pučiama nuo lat.

Mes žinome, kad Lietuvos okupacijų metais mūsų partijos tik labai vėlai pradėjo rinktis prie Lietuvos išlaisvinimo stalo. Kol jos galutinai susitarė ir sudarė Vliką (1944 m. pavasarį!), joms beliko tik keli mėnesiai prieš vadų išdeportavimą ar išbėgimą užsienin. Ir iš viso anomis sąlygomis jų teisė vadovauti buvo tik moralinė, nes niekas okupuotame krašte joms ir negalėjo duot jokio tikro "pavedimo". Jos jį sau prisiskyrė. Tai yra ne demokratinis, o "vadistinis" valdžios įsigijimo būdas. Visokie vadai visuomet mėgsta sakyti, kad tauta jiems "pavedė" ją vadovauti...

Pabėgusios į užsienį jos dar daugiau susilpnino ir savo moralinę tautos vadovavimo teisę. Ir po to lietuvių tauta iš Tėvynės partijoms nei galėjo, nei sutiko duoti jokio naujo pavedimo tautai atstovauti ir jos laisvės kovai vadovauti. Kol Lietuvoje galėjo veikti organizuota rezistencija, jos vadovybės valia buvo žymiai kitokia. Lietuvoje buvo VLAKas, BDPS... Su jų atstovais Vliko partijos 1948 metais Vokietijoje turėjo pasitarimų ir reikalavo, kad Vlikui būtų pripažinta teisė sudaryti Lietuvos vyriausybę!

Tada vlikininkai tarėsi su atstovais ir BDPS,— tų Krašto organizacijų, kurias daugiausia krikdemų spaudos bendradarbiai ligšiol tebesistengia pašiepti. Ir tai tikra likimo ironija, kad tik iš tų rezistencinių organizacijų atstovų vadinamo Vliko žmonės stengiasi išgauti sau "tautos vadovavimo" teisę! Krašto atstovai sutiko tą vlikininkų troškimą perduoti namams. Kiek žinoma, teigiamo atsakymo nebuvo gauta,— o priešingai!

Tai kaip negėda dar ir šiandien vis bekalbėti apie tą mistišką lietuvių tautos "pavedimą" Vlikui? Tai yra užsienio lietuvių apgaudinėjimas. Mes visi kurie esame lietuviai, turime lygų pavedimą dėtis prie tautos išlaisvinimo, — mūsų sąžinės ir tautinės pareigos pavedimą!

B. R.

Prof. M. Biržiškos paskaita

ALRS Los Angeles skyriaus metiniame susirinkime 1956 m. vasario 11 d. LRS Garbės narys ir Los Angeles skyriaus narys prof. Mykolas Biržiška Nepriklausomybės sukaktuvių proga turėjo ilgesnę, apie pusantros valandos trukusią paskaitą apie Vasario 16 Akto paruošimo bei paskelbimo aplinkybes ir ta proga plačiau apibūdino visų Nepriklausomybės Akto pasirašiusiųjų asmenybes. Buvo atskleista visa eilė dar nežinomų ir mūsų spaudoj neminimų aplinkybių.

Prieš susirinkimą prof. M. Biržiškai buvo perduotas ALRS New Yorko skyriaus narių ir bičiulių auka 58,50 dol.

LNF Los Angeles Atstovybės pirmininkas dr. P. Pamataitis pranešė apie LNF ruošiamą aukų vajų ir paskleidė pirmuosius atsišaukimus į visuomenę tuo reikalu.

Šiems metams skyrius vienbalsiai išsirinko naują skyriaus komitetą, kurį sudaro: pirmininkas pulk. Ig. Šešplaukis, sekretorė Daneta Railienė, iždininkas Alf. Latvėnas ir narys Bronius Gediminas.

Santarvė Kolumbijoje

Lietuvių Rezistencinės Santarvės Medellino (Kolumbijoje, Pietų Amerikoje) skyrius, pirmininkaujamas inž. J. Kalėdos, jau antri metai rodo savo kolonijoje ypatingai plačią ir teigiamą veiklą. Vietos lietuviams informuoti skyrius jau yra išleidęs šešis biuletenio numerius.

Paskutiniame iš jų pranešimas toks būdingas lietuviškos "vienybės" nuotykis: — 1955 m. gruodžio 11 d. nuolatiniam apsigyvenimui į JAV iš Medellino išvyko LRS narys S. Misiūnas su šeima. Su apgailestavimu tenka pažymėti, kad iš kaikurių Medellino lietuvių pusės buvo daroma trukdymų šiai šeimai išvykti. Reikalas labai negražiai ir negarbingai nuėjo net iki JAV Konsulato Medelline ir ten Konsulato tarnautojai turėjo spręsti lietuvių tarpusavinio nesugyvenimo reikalus...

Naudingi žingsniai į draugus ir kitataučius

Sausio 26 d. Londone įvyko septintasis Vidurio ir Rytų Europos kraštų laisvųjų atstovų Londone Komiteto posėdis. Lietuvius šiame komitete atstovauja D. Britanijos Lietuvių S-gos pirm. M. Bajorinas, J. Vilčinskas ir Europos LRS Komiteto vicepirm. prof. St. Žymantas.

Sausio 31 d. Londone britų parlamento rūmuose įvyko Liberalų Internacionalo britų grupės vykdomojo komiteto posėdis, pirmininkaujant parlamento nariui Donald Wade. Komitetui pakvietus, jo posėdžiuose nuolatiniu stebėtoju nuo šiol dalyvauja egzilų liberalų komiteto atstovas — jo sekretorius prof. S. Žymantas. Šis nuolatinis sąjūdis teikia galimybių informuoti anglų visuomenės atstovus apie bolševizmo pavergtas tautas ir apie Lietuvą specialiai.

Baltijos jūrų pakraščiams užšalus, paukščiai susitelkė į vienintelę neužšalusią vietą — Kielo kanalo uostą, prie Schwantine upės intakos. Tuo labiau, kad vietos gyventojai paukščiams parūpina maissto.

Studentams

Paskutinė diena užsiregistruoti į Liet. Stud. S-gą yra kovo 15 d. Iki tos dienos neužsiregistravę arba nesumokėję nario mokesčio studentai neturės teisės dalyvauti Centro Valdybos rinkimuose. Skyrių Valdybos prašomos iki to laiko pristatyti galutinus savo skyriaus sąrašus su nario mokesčiu. Pavieniai studijuoją prašomi registruotis tiesioginiai Centro Valdyboje, Lith. Student Assocation, c/o Pr. Joga, 181 E. 65th St., Cleveland 3, Ohio, prisiųsdami kartu 1 dol. nario mokesčio.

Parama Santarvei auga

Gautas pranešimas, kad ALRS Chicagos skyriaus iždininkas ir ALRS Centro Komiteto narys kandidatas Jonas Budrikis įnešė į Santarvės leidimo fondą 50 dol., tuo būdu tapdamas jos Garbės Rėmėju. Tame pat laiške sakoma, kad J. Budrikis esąs pasiryžęs vėliau šią sumą padvigubinti.

Kaip mums praneša ALRS New Yorko skyriaus iždininkė Ligija Bieliukienė, skyriaus nariai ir bičiuliai šiuo metu Santarvės žurnalui leisti yra jau įteikę 72 dol., taigi betrūks ta vos ketvirčio ligi šimtinės. Šią paramą suteikė: G. Siliūnienė, L. ir B. Bieliukai, V. Žilinskas, S. Mackevičius, J. Galminas, A. Gureckas, dr. J. Petkevičius, L. Valiukenienė L. Virbickas ir kaikurie asmenys per J. Staškevičiūtę.

Naujas ir įdomus Santarvės numeris

Šiomis dienomis jau baigtas spausdinti ir pradėtas siuntinėti prenumeratoriams. Tad nesivėluokite užsisakyti žurnalą per jo administraciją Amerikoje (metinė kaina 5 dol.) adresu: M. Židonis, 78 Nash St., New Haven, Conn.

Dr. J. J. Bielskio linkėjimai

Lietuvos Garbės Konsulas JAV dr. J. J. Bielskis šių metų pradžioje atšventė savo 65 metų sukaktį. Ta proga spauda plačiai rašė apie jo vaisingą veiklą lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei. Į ALRS Centro Komiteto Pirmininko sveikinimą konsulas dr. J. J. Bielskis savo padėkos laiške atsakė:

"Su dideliu susidomėjimu ir pasitenkinimu sekiau ir seku Tamstų organizacijos veiklą Lietuvos laisvinimo darbe. Tamstų laikysena dėl Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos pareigų ir veiksmų gali būti geru pavyzdžiu kai kuriems kitiems laisvinimo veiksniams. Linkiu Tamstoms ko geriausios sėkmės. Sutartina veikla išlaisvins Lietuvą ir atkurs valstybę".

Penkių paroda Great Necke

Penki New Yorko lietuviai dailininkai, praėjusį šeštadienį, Great Necko "Almaus Galerijoje" išstatė paskutiniuosius darbus. Tai jau ketvirtoji šios galerijos paroda.

Ketvirtosios grupės dailininkai visi realistai. Česlovas Janušas, nuo 1931 metų Lietuvoj pažintas "impresionistinės — realistinės krypties kūrėjas". Pelkės, pajūris, ežerai ir upės, tai Janušo specialybė. Jo "Northport", "Lake in Westchester", "Seashore", "Stony Brook stream", "Stony Brook Beach" ir šioje parodoje įtikina. Helen Vyziūtė-Kulber, viena 1925-28 metų New Yorko "Dailės Meno Ratelio" organizatorių, pasitenkino išstatydama tik vieną "Nature morte" — vandens dažais, įdomų ir originalų. Sofija Plechavičienė, Brusselio Karal. Meno Akademijos auklėtinė, anksčiau dalyvavusi Wilmington, Del., amerikiečių parodose ir ten susilaukusi įvertinimo, šia paroda pirmu kartu pasirodė su lietuviais kolegomis.

Penkių parodoje prisistatė keturiais portretais: Dimšaitės, Plechanavičienės, Dukters ir Devenytės — Bobelienės.

Neseniai iš Kalifornijos persikėlęs Povilas Puzinas, profesionalas dailininkas savo New Yorko pirmoj lietuviškoj parodoj, išstatė gamtovaizdžius — "Lietuviškas Vėjinis Malūnas", "Būrinis laivelis" ir "Senas Tiltas". William J. Vitkus, taipgi vienas "Dailės Meno Ratelio" veikėjų, lygiai kaip vienas iš uoliausių dailininkų saviveiklos skatintojų, parodoje išstatė "N. H. dengtą Tiltą", "Kennebunko Beržus", "Cape Cod", "Nissequoque upę" ir "Still Life".

Nežiūrint nepalankaus oro ir tolimo kelio, parodos atidariman atsilankė dr. Bladas ir Viktorija Venciai, Švipų šeima, inž. Vincent Vitkus su žmona, eilė vietos menininkų.

A. Z.

Moteris panaši į jūsų šešėlį: sek ją, ji bėgs, bėk nuo jos, ji seks. Chamfort

Minėjimas Newarke

New Jersey Lietuvių Taryba surengė Vasario 16 minėjimą, kuris įvyko vasario 19 d. Robert Treat viešbutyje Newarke. Parengimo kom. pirmininkė Jieva Trečiokienė atidarė minėjimą. Rūtos choras A. Kačanausko vadovaujamas sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Prelatas I. Kelmelis skaitė invokaciją. Jieva Trečiokienė tarė įžangos žodį lietuviškai ir angliškai ir pakvietė adv. Andrew Salvest vakarą vesti. Kalbėjo miesto meras Leo P. Carlin, kongresmanas Peter Rodino, Pranas Vainauskas, miesto tarybos narys Philip Gordon, Charles R. Howell ir N. J. Lietuvių Tarybos pirm. adv. Kazys F. Paulis. Deklamavo Audronė Butvydaitė ir Rūta Graudušytė.

Rūtos ansamblio choras, vad. A. Kačanausko, padainavo keletą dainų. Solo dainavo Liudvikas Stukas, p-lė Bowin iš Elizabeth ir C. Laurinaitis. Jiems akompanavo A. Kačanauskas. Po Kazio Paulio kalbos buvo rinkliava. Aukų surinkta apie 500 dol. Jis taip pat skaitė rezoliuciją.

Minėjimo programa baigta "Lietuviais esame mes gimę", kurią giedojo Rūtos choras.

D.

Moterys dovanoja įžeidimus, bet niekuomet neužmiršta paniekos. Haliburton

Paulius Gaubys
FOTOGRAFIJA
Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai
P. Gaubys foto srity dirbąs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.
85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaica linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
didžiausias lituanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas
Iš suprojektuotų 20—21 tomo septyni jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstę iki galo.
Laikas įsigyti, nes nuo VIII tomo LE bus spausdinama tik prenumeratoriams.
Lengvos sąlygos: įmokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. $7.75, visur kitur $8.00.
Užsisakymai siųstini šiuo adresu:
J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C STREET, SOUTH BOSTON 27, MASS.
Paskubėkite — atsargos ribotos!

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

ELMHURST AUTO COLLISSION REPAIRS
ZIGMAS ZALIAUSKAS, Sav.
Taisoma, parduodama, tarpininkaujama ir padedama nupirkti automašinas.
Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.
90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.
Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437
Namų tel. GL 6-8659

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher
Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00

Advertising Rates on Application

Nedaro garbės

Negrai, kurių protėvius vergų pirkliai atsivežė iš Afrikos, iš dalies tebėra posūniai Amerikoje, ypač pietinėse valstybėse. Ir paskiausias įvykis Alabamos universitete, ryšium su studentės Autherine Lucy pašalinimu iš jo, yra viena iš daugelio tos rūšies negerovių ir tik todėl, kad studentės Lucy oda yra tamsi... Tik todėl, kad ji nepriklauso baltajai rasei...

Šie ir panašūs rasinės neapykantos pavyzdžiai nedaro garbės Amerikai, kurios konstitucijoje aiškiai byloja apie visų žmonių lygybę. Jau nekalbant apie tai, kad toki reiškiniai — geradaris vanduo komunistų propagandos malūnui.

Liežuvių lenktynės

Adlai Stevensonas, kuris tikisi, kad jį demokratai vėl nominuos kandidatu į prezidentus, kaip ir buvo galima laukti, pareiškė savo nuomonę dėl Prezidento Eisenhowerio kalbos. Adlai stebisi, kad Ike kalbėjęs 20 minučių apie tai, ko jis nedarys, o ne apie tai ką jis darys, jeigu bus išrinktas...

Taigi galime tikėtis, kad dabar, kai Prezidentas pranešė savo nuosprendį dėl kandidatavimo antrajam terminui, prasidės politinių liežuvių lenktynės. Bet demagogija, kurios dažnai negali išvengti net dideli politikai, paprastai, baigiasi rinkimų dieną. Tai demokratija. Geriau kovoti liežuviais, negu kumščiomis.

ŠMEIŽTĄ REIKIA ĮRODYTI ARBA... ŽLUGTI NUO JO

Vliko Vykdomoji Taryba praeityje stengėsi būti "lyg ir egzilinė vyriausybė", tačiau, berods, vienintelis, kuris oficialiai laiškuose svetimiesiems save pasivadino "informacijos ministeriu", buvo M. Gelžinis. Nuo to laiko jam atrodo, kad jis gali "informuoti," kaip ką nori. Tą jis atliko straipsnyje "Ateitis reikalauja vienybės" (Nr. 7). Palikę nuošalėje kitus dalykus, čia trumpai sustosime ties jo atsiliepimais apie Santarvę.

1. Jis teigia, kad kažkokie "rasteniški laikraščiai" esą pradėję šmeižti Vliko veikėjus pagal Santarvėje atspausdintą šūkį: "Politinį priešą reikia žmogiškai subjauroti". Iš tikrųjų, tas "šūkis" buvo Santarvėje (1954 m., Nr. 4-5. Jis yra antraštėlė straipsnyje, kuriame atpasakojama žinomo prancūzų publicisto Manes Sperber studija apie tai, kaip maskviniai komunistai stengiasi žmogiškai subjauroti savuosius trockistus ar ir stalinistus, kada juos nuteisia sušaudyti... Šį "šūkį" M. Gelžinis prikreigia Santarvei, kad ji taip siūlanti daryti ir kad "rasteniški" laikraščiai taip darą! Šio fakto užtenka parodyti, kaip "informacijų ministras" informuojas iš mūsų spaudos ir kokia yra jo "etika", naudojant citatas.

2. Čia pat jis tvirtina, kad Santarvė yra pasižymėjusi plačiu bukietu bjaurių žodžių" ir "arti pornografiškų leidinėlių stiliaus eilėraščiais". Ponui "ministeriui", matyt, visos vietos, kurios tinkamai negerbia jo "ministeriavimo," yra "bjaurūs žodžiai", o visi satyriniai eilėraščiai — "pornografiškas stilius".

3. M. Gelžinio "gautomis žiniomis", bolševikų įsteigtoje baltų diversantų mokykloje,— Amerikoje ir Anglijoje išeinantieji lietuviški laikraščiai (taigi, ir Santarvės žurnalas), tie, kurie "Vliką ir Vliko žmones šmeižia", esą vartojami, kaip vadovėliai apmokyti komunistinius agentus. Taigi, pasak M. Gelžnio, tie laikraščiai "pasidarė bolševikų agentų klasiškais vadovėliais" (!)... "Ministerio" tvirtinimas visiškai nedviprasmiškas: juk reikia būti ne tik tikrais, bet ir gerais bolševikais bei jų agentais, kad galėtų kas pasidaryti autoriais bolševikinių mokyklų "klasiškų vadovėlių"... Ne tik pageidaujama, bet būtina, kad šį labai bjaurų šmeižtą skleisdamas, M. Gelžinis jį įrodytų. Būtent: 1. Su kokiais tos bolševikinės mokylos profesoriais ir auklėtiniais jis yra pažįstamas ir kurie galėtų jo "gautas žinias" paliudyti? 2. Kokiu būdu ir ko kia forma bei apimtimi Santarvė naudojama, kaip vadovėlis, kas ir kada iš jos studijuojama, ir tai įrodyti dokumentaliai? 3. Pateikti tos mokyklos kursų programą ir vadovėlių sąrašą, iš kurio būtų matyti aiškūs daviniai, kad vienas ar kitas nekomunistinis laisvųjų lietuvių laikraštis anapus geležinės uždangos yra pasidaręs "klasiškas" ar mokyklinis vadovėlis. 5. Pačio M. Gelžinio ir jo liudininkų parodymus bei visus pateiktus dokumentus vieno mėnesio laikotarpyje turi ištirti ir pateikti aktą bešališka trečiųjų komisija iš trijų narių, kurių vienas turėtų būti LRS atstovas.

M. Gelžinis yra metęs kaikuriai laisvajai liet. spaudai, jos redaktoriams ir bendradarbiams patį bjauriausią ir sunkiausią kaltinimą, kokį tik galima mesti laisvajam antikomunistiniam lietuviui. Kaltinimas viešas ir labai rimtas, jį reikia skubiai įrodyti ir pasiekti aiškumo. Komisijai savo aktą paskelbus, galėsime rimčiau eiti prie kitų komentarų ir išvadų.

B. R.

IR FLORIDOJE JIE NEPAMIRŠO VIENYBĖS 70 METŲ SUKAKTIES

MIAMI FLORIDA,— Žiemos metu čia gali sutikti lietuvių iš visos Amerikos. Tik nuvažiuok į Lietuvių Klubą arba į Miami Beach paplūdimį, prie Pirmosios gatvės.

Vieną dieną lietuviai susitarė piknikauti prie viešojo Miami parko, Atlanto pakrantėje. Tai buvo po Vienybės koncerto. Bepietaujant, buvo užsiminta apie Vienybę. Esą, būtų gražu parašyti apie šią iškylą į Vienybę. J. S. Krutulis iš Kearny, N. J. sako: "Kadangi mes negalėjome dalyvauti Vienybės 70 metų sukakčiai paminėti koncerte, tai nors už bilietus užsimokėkime". Walter Sinus, A. Grigaliūnas, J. Katilius ir A. Abrozaitis apėjo piknikaujančius ir surinko 55 dolerius. (Žemiau seka aukotojų vardai).

Piknikas po palmėmis buvo labai smagus. Susirinkusieji linksmai praleido laiką.

Štai tie mūsų tautiečiai, nepamiršę Vienybės jos 70 metų sukakties proga:—

Antanas Ambrozaitis
Wilkes-Barre, Pa.
T. Brazis su žmona
Chicago, Ill.
Juozas Krapinskas su šeima
Miami, Florida
Julius Paknis
Kearny, N. J.
J. Katilius su žmona
Kearny, N. J.
Antanas Grigaliūnas
Brooklyn, N. Y.
Justinas Stankus
Detroit, Mich.
John Strolis
Detroit, Mich.
Rokas Povilauskas
Brooklyn, N. Y.
Juozas Miškinis
Detroit, Mich.
Antanas Norvaiša
Miami, Florida
D. A. Zaleckas
S. Boston, Mass.
Juozas Mileris
Canada
Victor Mikionis
Kearny, N. J.
J. Ratkus su šeima
Miami, Florida
J. S. Krutulis
Linden, N. J.
Frank Sawicki
Linden, N. J.
Albert J. Navickas
Hartford, Conn.
Harriet Norkus
Chicago, Ill.
G. Norkus
Brooklyn, N. Y.
Vincas Buksnes
Miami, Florida
Anna Navickas
Miami Beach, Fla.
Anita Navickas
Miami Beach, Fla.
Walter Sinus
Brooklyn, N. Y.

Išvardintųjų asmenų aukos, 50 dolerių Walter Sinus čekiu, kartu su šia korespondencija, gauta vasario 24 d. A. Ambrozaičio telegrama, su 5 dol. Western Union perlaida, gauta vasario 5 d., Vienybės koncerto metu. Visa tai bus paskelbta ir Vienybės 70 metų sukakties numeryje. Nuoširdus ačiū visiems. — Red.

Vienas iš keturių švyturių, įkeliamų į Empire State Building dangoraižį. Jų šviesa bus matoma už 300 mylių.

Visiems SLA nariams

Laimėjęs nominacijas, esu prašomas SLA Pažangos Komiteto, SLA veikėjų ir SLA narių dalyvauti SLA rinkimuose. Nesipriešindamas SLA narių geriems norams, aš sutikau dalyvauti rinkimuose ir būti renkamu į SLA centro iždininko vietą.

Pirmiausia man yra labai malonu padėkoti visiems SLA nariams balsavusiems už mane SLA nominacijose, o ypatingai SLA Pažangos Komitetui, kuris rado reikalinga mane pasirinkti kandidatu į SLA centro iždininko vietą.

Žinodamas, kad mano išrinkimas priklausys nuo Jūsų, SLA narių, balsavimo už mane, aš pasižadu, jeigu būsiu išrinktas, teisingai ir gerai patarnauti SLA organizacijai ir jos narių naudai.

Mano planas yra iždininko pareigose būti nedaugiau, kaip du terminus — ketverius metus.

Albinas S. Trečiokas,
Kandidatas į SLA Centro Iždininko Vietą.

Adv. S. Briedis į SLA iždo globėjus

Adv. S. Briedis, veiklus SLA narys, plačiai žinomas Amerikos lietuvių veikėjas, kandidatas į SLA iždo globėjus. Kadangi advokatas S. Briedis gyvena Brooklyne, prie pat SLA centro, todėl SLA veikėjai mano, kad dar ir todėl jis yra tinkamas toms pareigoms. Nekalbant jau apie kitas šio gabaus advokato ir veikėjo kvalifikacijas. SLA nariai raginami balsuoti už adv. S. Briedžio kandidatūrą ir jį išrinkti SLA iždo globėju.

SLA Veikėjų Komitetas

LNA, vasario 10.— Sausio 21 d. Vilniaus dramos teatre įvyko premjera, Hermano Hejormanso "Vilties žuvimas" Režisorius R. Juknevičius, dailininkas V. Palaima. Šis veikalas (tada pavadintas "Viltis") Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo vaidinamas Klaipėdos dramos teatre. Ir tada režisavo R. Juknevičius, o dekoracijos buvo V. Palaimos.

Šis ruonis, vadinamas Ike vardu, atvyko Phoenix Zoologijos sodą su šalto vandens blešine... atsargai. Mat, Arizonoje vanduo yra labai brangus...

ŪKININKAS DIPLOMATIJOJE

Jurgis Savickis atskleidžia kai kurias mūsų "diplomatines" paslaptis. — Varžybos dėl vietų užsienyje. —Ministeriai užmiršta savo prezidentą. — Su lengva ironija aprašyti klaikūs įvykiai.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kad geriau susivoktų pasaulio įvykiuose, Lietuva turėjo užsienio reikalų ministeriją ir eilę diplomatų. Jų tarpe buvo visokių. Vieni diplomatinėn tarnybon pateko dėlto, kad turėjo tam tikrų nuopelnų ir jokiam produktingam darbui krašte netiko. Tai buvo jiems lyg pensija. Ton tarnybon pateko ir kai kurie karininkai, kurių buvimas krašte galėjo sudaryti pavojų režimui. Pagaliau diplomatinėje tarnyboboje buvo ir tokių, kurie tokiam darbui daugiau ar mažiau tiko, nors nebuvo iš anksto pasiruošę. Dėl viso to į diplomatus plačioje visuomenėje buvo žiūrima gana skeptiškai. Vienas protingas žmogus net įrodinėjo, kad diplomatai mums perdidelė prabanga. Esą užtektų tik atskiro skyriaus teisingumo ministerijoje sutartims suregistruoti... Kaip ten būtų, visi kraštai turėjo užsienio ministerijas, turėjome ir mes.

Šiandien apie savo diplomatų veiklą jau galime padiskutuoti plačiau. Tai daryti net turime, nes vyresnei kartai išmirštant, vis mažiau lieka tos veiklos liudininkų. Štai prieš keletą metų mirė Jurgis Savickis, žmogus palyginti dar jaunas. Visa laimė, kad jis mėgo rašyti. Tokiu būdu susilaukėme jo didelės vertės literatūrinių užrašų, liečiančių antrąjo pasaulinio karo pradžią. Jie vadinasi "Žemė dega". Pirmąjį tomą ką tik išleido čikagiškė Terros leidykla.

Kas buvo Savickis? Visi jį pažįstame, kaip vieną žymesnių mūsų vyresnės kartos rašytojų, diplomatą, atstovavusį Lietuvą Skandinavijoje, Suomijoje, Latvijoje ir Tautų Sąjungoje, kurį laiką buvusį teatro direktorium...

O kokios jo žmoniškos savybės? J. Aistis, kuriam su Savickiu arčiau susipažinti teko karo metu, mums liudija, kad jis buvęs puikus žmogus, tačiau savo knygoje "Apie laiką ir žmones" Aistis nesugebėjo duoti jo gilesnio atvaizdo. Kodėl? Todėl, kad Savickis su juo į intymias šnekas neįsileisdavo. Kaip tikras seklys, Aistis bandė apie jį daugiau sužinoti netiesioginiai, pasitelkdamas į pagalbą klasiškas šnipų priemones—vyną ir moteris. Rašo Aistis:

"(Savickis)... palikdavo mudu vienu su ponia Inga (Savickienė), su ja dažnai prasėdėdavau taip valandą kitą terasoje prie nenuimto stalo ir beinekučiuodami išgerdavome po litrą ant galvos tirštojo Alžiro vyno. Dažnai užvesdavau kalbą apie josios Jurgį, ir ji mėgo apie tai kalbėti, bet iš to didelės naudos nebuvo... pastebėjau, kad žmonos apie kitus daug daugiau žino, negu apie savo pačių vyrus. Ponia Inga man papasakojo vieną kitą smulkmeną, tikrai vertą Savickio plunksnos, bet iš to nieko suregzti nebuvo galima".

Bet tiek iš Aisčio pasakojimų, tiek ir iš pačios "degančios žemės" galima spręsti, kad Jurgis Savickis buvo visų pirma tipingas lietuvis ūkininkas, prisirišęs prie savo žemės, nors dėl kažkurių aplinkybių patekęs diplomatinėn tarnybon.

Šiuo kartu mums daugiau rūpi diplomatinė veikla. Savickis mums liudija:

"Sunkus mūsų diplomatų gyvenimas: pinigų duoda daug, iš to atsiranda daug ligų ir visokių diplomatinių negalavimų. Iš kitos pusės, nei tu vesti gali laisvu noru. Tuoj ima ir įsiterpia ministerija: vesk tik lietuvaitę! Su svetimu elementu uždrausta vozotis. Tai pavojinga valstybės saugumui ir socialinei Lietuvos tvarkai. Savo atostogas valdininkas turi praleisti tik Lietuvoje. Pensiją ištarnavęs, turi likti tik Lietuvoje. Kur turi mirti —nepasakyta".

Na, Savickis ministerijos nelabai paisė. Vesdavo svetimtautes ir atostogavo užsienyje. Tik miręs prisilaiko ministerijos potvarkio. Jei ne raidės, tai bent dvasios: užsienyje būk tik laikinai. Vieta jam prancūzų Rivieros užkapio kapinaitėse yra išnuomota tik laikinai. Už poros metų toje vietoje bus palaidotas kokio kito žmogaus lavonas. Jo kapo neliks nė ženklo. Kaip prieš 200 metų mirusio Mozarto. Gal tai ir nesvarbu — tas kapas — savo raštais Savickis mūsų tarpe gyvens ilgiau už visus kitus diplomatus, vedusius lietuvaites ir atostogavusius Lietuvoje.

***

1939 metai Savickį užtiko Lietuvos atstovo Tautų Sąjungai, Genvoje, poste. Juto artėjantį karą. Kaip tikras ūkininkas, norėjo įsikasti žemėje. "Lietuvos ūkininko atsargumu, man tik žemė. Man daugiau jos"— rašo jis. Žemės jis įsigijo netoli Monte Carlo, Prancūzijos Alpės Maritimes Departamente. Jei Lietuvos valdininkai savo ateičiai apsidrausti (jei litas krištų, iš tarnybos pavarytų), pirkdavo dvaro centrą, kokių 80 ar 150 ha, tai Savickis su jais palyginus buvo kuklus. Jis nusipirko 2.000 kv. metrų. Pasistatė namelį, sodybą pavadino "Ario gala" ir buvo pasiruošęs ten pravegetuoti besiartinantį žemės gaisrą. Mat, dirva ten derlinga ir galima verstis intensyvia daržininkyste. Daržininkystės ir kelionių į jį ir iš "Ariogalos" karo fone aprašymas ir užima didžiąją Savickio paskutinės knygos dalį. Tačiau koks tai aprašymas! Prisipažinsiu: pradėjau skaityti žiovaudamas iš nuobodulio, baigiau susijaudinęs knygos grožiu.

Savickis rašo melacholiškai ir su lengva ironija. Man regis, kad tai pats geriausias būdas minėti paskutines nepriklausomas dienas. Kaip gi kitaip gali svarstyti, Savickio knygoje aprašytus faktus?

Karui prasidėjus ir Tautų Sąjungos prestižui visai nusmukus, Savickis tikėjosi, kad Lietuvos pasiuntinybės Genevoje (Tautų Sąjungai) ir Berne (Šveicarijai) bus sujungtos. Taip atrodė gyvenant Šveicarijoje. Iš tikro buvo kitaip. Nominaliai pasiuntiniu Šveicarijai buvo dr. J. Šaulys, kuris rezidavo Varšuvoje. Į postą Berne jis žiūrėjo, kaip į tam tikrą saugų uostą, į kurį, Varšuvai kritus, ir atplaukė. Tuo pat metu užs. reik. ministerijos politikos d-to dir. Ed. Turauskas nutarė, kad Kaune gali būti pavojinga ir išsirūpino sau paskyrimą į Savickio vietą, nors buvo visai aišku, jog Tautų Sąjunga likviduojama. Savickis buvo atšauktas į Lietuvą, kur jam žadėta sukurti specialų postovį prie ministerijos kabineto. Tuo pasiptikinęs Savickis nutarė likti savo sodyboje. Turauskas išvertęs sovietų ultimatumą, palieka jį ant stalo ir pirmas pabėga į savo naują postovį.

Įvykiai ėjo žinoma vaga. Kilus prancūzų-italų karui Savickiui teko evakuotis, bet vėliau galėjo grįžti savo sodybon. Aišku, daug nuotykių ir jie visi įdomiai aprašyti. 1940 m. lapkričio 14 d. Savickis atvyksta Bernan ir nori aplankyti čia laikinai prisiglaudusį Antaną Smetoną. Nei dr. J. Šaulys nei dr. E. Turauskas Smetonos tikslaus adreso nežino. Patyrę apie Savickio sumanymą ir jie nutaria aplankyti žmogų, kuris juos paskyrė į tokias puikias vietas.

Savickis: "Tiesą pasakius, jie visi buvo prezidentą kiek pamiršę. Dieną iš dienos gyvendami tame pačiame Berno mieste ir tuo pačiu oru kvėpuodami". Prezidentas atpasakojo savo bėdas.

"Bet pinigų? Ar turite dolerių?" — pasiteiravo paslankusis Turauskas.

Savickis: "Prezidentas savo poelgiu ir kalba, kaip žinome, visuomet buvo paprastas žmogus. Taip ir dabar. Jis mielai atsako į visus mano kolegos klausimus.

— Ministeriams buvo nutarta duoti po tūkstantį dolerių. Prezidentui — dvylika."

Pavėžėję prašmatniu Tauruskų limuzinu prezidentą į miesto centrą, diplomatai jį ten paleido, tartum "nušokusį nuo Lietuvos pašto ženklo ir atsidūrusį paprastoje Berno gatvėje". Po to diplomatai susirinko pietų.

"Tikriausiai protokoliniais sumetimais prezidentas nebuvo kviečiamas" — pašaipiai pastebi Savickis ir rašo: "Puikiame ir išlaikytame salone — kurių iš viso nedaug tokių pasitaiko — įvyko stilingas lietuvių pasitarimas. Net, galima sakyti, valstybinis pasitarimas. Tema — buvo daržininkystė. Kitokių temų buvo vengiama. Pietūs buvo pilni jaukumo. Buvo kažkas panašu į prašmantų suoper iš operos Tosca. Tik žinoma, ne tokiais baisiais sumetimais — ir tikslais, kaip toje operoje. Niekas čia vienas antro nežudė ir nekerštavo".

***

Ši Savickio knyga buvo parašyta prieš aštuonetą metų. Kelis metus ji gulėjo vienoje Vokietijos leidykloje, kelis metus Terroje. Todėl, kad tai didelė dviejų dalių, apie 900 psl. knyga, kurios išleidimas reikalauja apie penketo tūkstančių dolerių kapitalo. Ir Savickis nepriklausė kuriai nors partijai, kuri iš jo užrašų norėtų susidaryti kokį politinį kapitalą. Jis sako nemalonius dalykus, nors kaip diplomatui pridera — pačioje maloniausioje formoje.

Teko nugirsti, kad knygos išleidimu nemažai sielojosi rašytojų draugijos pirm. B. Brazkauskas. Jis kiek išlyginęs rankraščio kalba ir kai kuriuos žodžius paaiškino išnašose. Pavyzdžiui, užtikęs tekste žodį "Diable", kurį sako kažkoks sargas, Babrauskas skaitojui išnašoje paaiškina, kad tai reiškia: "velniai rautų". Deja, su žodžiu "Diable" p. Babrausko svetimų kalbų mokėjimas ir pasibaigė. Knygoje keliolika prancūziškų posakių liko neišversti. Jie nelabai svarbūs. Šiaip knyga simpatingai išleista, kietais viršeliais ir celofaniniu apvalkalu. I tomo kaina $4.50.—

KAS UŽ KĄ DIDESNIS

Žmogus 100 kartų didesnis už salamandrą (gonį), salamandra 100 kartų didesnė už vandens blusą, blusa 100 artų didesnė už bakteriją, bakterija 100 kartų didesnė už polio virusą... o polio virus skersmuo didesnis už atomo.

Sporto GYVENIMAS

LSK — N. Y. Hungarian 0:1

Praėjusį sekmadienį North Bergen, N. J. LSK pirmoji vienuolikė pralaimėjo N. Y. vengrams rezultatu 1:0. Nors ir nepilname sąstate, tačiau mūsų vyrai parodė daug energijos ir kovos dvasios, kurios taip trūko visą sezoną.

Pirmieji kėliniai geltonai žalieji iniciatyvą laikė savo rankose, tačiau neišnaudojo kelių tikrai puikių progų (sena nelaimė). Dėka atkakliai kovojusio gynimo pirmas kėlinys baigėsi 0:0.

Antrą kėlinį, pradeda geriau reikštis priešininkas, tačiau be didesnės laimės. Visą eilę pavojingų momentų užtikrintai puikiai laikęs vartuose LSK vartininkas Kligys. Šis kėlinys mūsų vyrams praėjo tik ginantis ir jau atrodė, kad rungtynės baigsis be rezultatų, tačiau prieš pat pabaigą, įvyksta susigrūdimas prie mūsų vartų ir pagaliau vengrai vargais negalais įstumia lemiantį įvartį savo naudai.

LSK sąstatas: Kligys, Mileris, Jegeris, Wells, Arens, Gražys, Kalašinskas, Steponavičius, Sabaliauskas, Remėza, Boulos.

Jauniai laimėjo 2:0 prieš B. W. Gotshee, o rezervinė sužaidė su savo oponentu lygiomis.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

New Yorke vykstančiose liet. pirmenybėse jau sulošta septyni ratai iš devynių. Pasekme 6-0 veda Staknys, paskutiniame rate įveikęs Andrulį. Antroje vietoje stovi Slapšys 5½-1 1-2, kurio priešininku šiame rate buvo Sakalas. Lošdamas baltais Sakalas prodžioje įgavo iniciatyvą, tačiau vėliau jis pakliuvo į bėdą, iš kurios laimingai išsisuko amžinu šachu. Savo rezultatą pagerino Vilpišauskas laimėdamas prieš Račkauską. Šioje partijoje Račkauskas buvo laimėjęs kvalitetą, bet padaręs "mirtiną" klaidą turėjo prarasti tašką. Vilpišauskas dabar eina trečioje vietoje santykiu 4-2, po jo seka Sakalas 3½ —2 1-2, Milčius 3-3, Trojanas ir Adomaitis po 2-4, kt. mažiau.

Aštuntame rate, kuris kartu yra priešpaskutinis, loš: Adomaitis-Sakalas, Andrulis Milčius, Vilpišauskas-Staknys, Trojanas-Račkauskas. Slapšys laisvas.

E. S.

Mirė

Eleonora Louise Butch, 63 m. amžiaus, gyvenusi 170 Throop Ave. Brooklyne, mirė sausio 2 d. Palaidota sausio 27 d. iš Angelų Karalienės bažnyčios į St. Charles kapus. Liko vyras Stanley ir sūnus Stanley. Laidojo Rogers Funeral Home.

Antanas Rukšėnas, 67 m. amžiaus, gyvenęs 454 Bedford Ave. Brooklyne. Mirė vasario 22 d. Palaidotas vasario 25 d. iš Karalienės Angelų bažnyčios į Kalvarijos kapus. Liko žmona Teresė ir sūnus Antanas. Laidojo S. Aromiskis.

Vasario 20 d. Albany, N. Y. mirė Marija Stočkuvienė, adv. Antano Weslan žmonos motina. Palaidota vasario 23 d. iš Angelų Karalenės bažnyčios į šv. Jono kapus. Laidojo Šalinskas. Liko dukterys Mary Weslan, Frances Cripps, Anna Smaidzun ir sūnūs Louis ir Edvardas. Laidotuvėse dalyvavo daug giminių ir draugų. Likusi velionės šeima reiškia padėką už gausias gėles ir mišias.

LNA, vasario 16 d.— Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pastangomis, šių metų Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Dienos proga Muencheno katedros choras su orkestru atliko Jeronimo Kačinsko Mišias. Kūrinys įrekorduotas ir galės būti panaudotas kitose radijo programose.

● **Egipto premjeras Nasser, kalbėdamas aviacijos mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmėse, pareiškė, kad šį pavasarį, "bet kurią dieną ar naktį," Izraelis užpuls Egiptą. "Bet mes nebijome", pasakė Egipto premjeras.**

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. **100% garantija —pilnas draudimas.** Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono Anglijos, tad labai greitas pristatymas.

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašų:

OVERSEAS CARGO CO.
4426 S. Rockwell Street,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

RUBBER STAMPS
ENGRAVING METAL & PLASTICS
CONCORD STAMP
RUBBER & METAL STAMPS
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

Vaistai viduriam

Čia yra naminiai vaistai: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuošių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys, odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, renmatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kaina $4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Lietuviška Radijo PROGRAMA
AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Programos vedėjas
J. OLŠAUSKAS
Pranešėjas
LEONARDAS HARTVIGAS

LIETUVIAI ADVOKATAI

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th ST.,
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

Tel. RE. 7-0658
L. SCHULTZ
GROŽIO SALIONAS
Pusmetinis plaukų garbiniavimas Plaukų dažymas
Patikimas patarnavimas
●
Hans N. SCHULTZ
Laikrodžiai ir puošmenys
Laikrodžių taisymas
234 EAST 86th STREET
New York 28, N. Y.

LIETUVIŠKŲ SALDAINIŲ CENTRAS

Lietuviški saldainiai: — **Darius-Girėnas, Gedimino Stulpai ir Birutė** — pagaminti Brooklyn, N. Y. Lietuviški saldainiai: — Vėželiai, Dūdelės, Vyšniai, Joniškio Slyva ir kiti pagaminti St. Petrausko, Chicago, Ill.

Saldainių Centre—lietuviškų saldainių kainos prasideda nuo **77 centų už svarą.**

Lietuviškų Saldainių galima gauti:— **BALTIC CO.** 337 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. EV 4-1232 ir **LAIMOS** Knygyne ten pat, Tel. EV. 8-6163.

Pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas yra
MARGUTIS
Jis iliustruotas, turiningas, įvairus ir visados gyvas.
MARGUTIS
išeina kiekvieną mėnesį. Pasiųskite adresą ir gausite numerį susipažinimui. Margučio metinė prenumerata tik $3.00.
MARGUČIO adresas:
6755 S. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais.
Šiuos tikrus, lietuviškos gamybos, sūrius Petras Lisauskas pristato visoms krautuvėms rytinėse valstybėse.
Gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.
Lietuviški sūriai, kurių Petras Lisauskas pataria tuojau užsisakyti, turi visas tas teigiamas kokybes.
Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų, kiaušinių.
Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik svieži produktai.
Petras Lisauskas lietuviškus sūrius reguliariai pristato šiems savo atstovams: V. Abeciūnas, New Britain, Conn. ir Boston Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS
Lietuviškų sūrių Atstovybė Rytinėse Valstybėse
64-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.
Telefonas TW 4-8087

ANTON APPEL
Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti pirmos rūšies maisto dalykai.
JERSEY PORK
428 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas, STagg 2-3108

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET. BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. — J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Laikraščiui leisti pinigai irgi reikalingi. Ar jau atnaujinote savo prenumeratą.

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Kraus & Nussbaum
Žieminių paltų išpardavimas. Kostiumams ir kitiems drabužiams kainos sumažintos.
Kostiumai, rudeniniai ir žieminiai paltai. Kelnės. Kostiumai ir su dvejom kelnėm. Vietinės ir importuotos medžiagos. Pataisymas garantuotas.

Siuvame vyrams ir moterims kostiumus ir paltus pagal užsakymą.
308 E. 86th St. New York.
(šalia 2nd Ave)
Tel. RE 4-2471

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., New York Tel.: RE 4-0257 BU 8-0561
Nuo kovo mėn. 2 d. iki 8 d.
"DER UNSTERBLICHE LUMP"
Karlheinz Boehm — Ingrid Sten — Heliane Bei
ir
1) DER HERRGOTTSCHNITZER von OBERAMMMERGAU
2) "MUENSTERLAND"
Naujausia vokiška savaitės apžvalga.

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
JULIUS MALDUTIS
BENDRI AUTO TAISYMO DARBAI
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8-9794
Namų telefonas: HY 7-3247

DRABUŽIAI MŪSŲ SANDĖLY PARDUODAMI TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE
GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS.
Ateikite ir įsitikinkite. Mes kalbame lietuviškai.
REGAL MANOR CLOTHES
53 WEST 23rd ST. NEW YORK 10, N. Y.
ORegon 5-5090-1-2-3

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP
GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

STEAMBOAT INN
ALMA KASMOČIUTĖ, Vedėja
ĮVAIRIAUSI GĖRIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
SALĖ ĮVAIRIOMS PROMOGOMS
DIDELIS IR GRAŽUS SODAS PIKNIKAMS.

Alma Kasmočiūtė
89-91 STEAMBOAT ROAD., GREAT NECK, L. I.
Telefonai
Greta Neck 2-1546 (Biznio) — Geat Neck 2-3389 (Namų)

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS
SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

●
Vyt. BELECKAS
savininkas
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

Lietuvos Atsiminimų

RADIJO VALANDA
Jack J. Stukas
Direktorius
SEŠTADIENIAIS
nuo 4,30 iki 5,30 v. p. p.
WEVD, 1330 kil.
Visais reikalais kreiptis:
1264 WHITE STREET
Hillside, N. J.
WAverly 63325

PAS MŪS

Antanas Kaniušis, žinomas Philadelphijos biznierius, nuvykęs su žmona atostogų į Floridą, siunčia linkėjimus.

Prel. J. Balkūnas ir dr. B. Nemickas kalbės Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjime, šį sekmadienį, 5 v. p. p. lietuvių parapijos salėje, Maspethe.

Jieva Trečiokienė ir Anelė Lelešienė vasario 24 d. laivu Nassau išvyko į Bahamas salas ir Kūbą žiemos atostogoms.

Algirdas Brazis, buvęs Metropolitan operos solistas, šiuo metu gastroliuoja Jackson, Mississippi. Vėliau solistas vyksta į El Paso, Texas.

Faustas Kirša, poetas, kuriam 65 metų sukakties proga šį sekmadienį 5 v. p. p. Bostono Tautininkų namuose ruošiama pagerbimo puota.

O. Zailskienė, Vyriausioji Skautininkė iš Cicero, Ill., svei kina JAV rytinio rajono skaučių vadovių sąskrydį Bostone.

Elzbieta Jakaitienė, Brooklyno vienybietė, siunčia linkėjimus iš Floridos.

Jonė Žukauskaitė, galutinai pasveikusi po sunkaus sužeidimo, ateinantį sezaną ruošiasi atidaryti vasarnamį New Jersey pajūryje, gražioje sekcijoje.

Juozas Lapurka, New Yorko skautų Tauro tunto sporto reikalų vedėjas, Vienybės ryškiųjų konkurse laimėjęs pirmą vietą kaip sportininkas.

K. Žalkauskas, buvęs Vliko Vykdomosios Tarybos pirmininkas, šiomis dienomis kartu su žmona grįžta į Jungtines Valstybes.

Juozas Ginkus praneša, kad jis savo saldainių krautuvėje jau turi naujų, tik iš spaudos išėjusių, velykinių atvirukų. Taip pat gavo Petrausko gamybos saldainių.

Bronė Spudienė, vietos veikėja, buvo nuvykusi į Philadelphiją aplankyti draugų bei pažįstamų.

Jonas Jakaitis, vietos vienybietis, užprenumeravo Vienybę savo draugui Antanui Tomkui, gyvenančiam Gilbertville, Mass.

Emil Hadbafnick ir jo žmona Stella praeitą sekmadienį savo namuose, 78-27 88 Rd., Woodhavene, turėjo gražią savo sūnaus Roberto krikštynų puotą. Krikšto tėvais buvo Stasys Stankūnas ir Adelė Naujokaitė.

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Šį sekmadienį, kovo 4 d., 3 v. p. p. Lietuvių Sporto Klubo pirmoji komanda žaidžia draugiškas rungtynes prieš New York Sport Club, Troogs Neck Stadium, 150 Davis Avenue, Bronx, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

Pagerbė Mikolainienę

Vasario 21 d., Damkų namuose, Woodhavene, Moterų Vienybės narės pagerbė Jievą Mikolainienę už jos lietuvišką veiklą.

Ta proga Mikolainienė paskaitė savo atsiminimus iš lietuvių moterų veiklos nuo pat jos atvykimo į šį kraštą. Ji paminėjo anų laikų ypatingai lietuvybei nusipelniusias lietuves, būtent: Želvienę, Šliupienę, Daužvardienę, vėliau M. Strumskienė - Jokubaitienė ir daug kitų. Iš jų dauguma čia gimusios, niekad Lietuvos nemačiusios.

Gen. konsulo žmona R. Budrienė supažindino klausytojas su prelegentės mirusiu vyru, lietuviams gerai žinomu knygnešiu Mikolainiu, kuris ir ne vieną knygelę yra išspausdinęs Tilžėje, Mauderodės spaustuvėj. Vienu laiku jis yra buvęs Vienybės redaktorium.

V. Jonuškaitė - Leskaitienė apibudino Amerikos lietuvių moterų veiklą ir jos reikšmę Lietuvai praeity.

Kulber kalbėjo, kaip jaunimą įtraukti į lietuvišką veiklą.

Prelegentės pagerbti atsilankė daug viešnių: Sidzikauskienė, Jonuškaitė-Leskaitienė, B. Paprockienė, G. Siliūnienė, M. Varnienė, dr. Kregždienė, S. Abraitienė, Zubkuvienė, Klimienė ir k.

Susirinkimui vadovavo pirm. P. Šimėnienė. Vaišes paruošė: E. Sirusienė, N. Kulbokienė, Budraitienė ir Damkuvienė.

E. Č.

Morkai Floridoje

Vasario 18 d. vienybiečiai Feliksas ir Emilija Morkai automobiliu išvyko į Floridą. Kartu su jais išvažiavo Milukienė. Nuvykę į Lake Worth, Florida, jie išsinuomojo nedidelį "cottage", kaimynystėje su brooklyniečiams gerai žinomais Augūnais. Emilija Morkuvienė rašo, kad ji negalinti atsidžiaugti Floridos gamta: amžinai žydinčiomis gėlėmis, palmėmis ir t. t.

Ši Felikso ir Emilijos Morkų kelionė į Floridą, betgi, nebuvo vien malonumui. Beveik dviejų metų laikotarpyje Emilija turėjo dvi sunkias operacijas. Taigi, šių atostogų ji buvo "užsitarnavusi".

V. C. Lukas

Bendruomenės suvažiavimas

Vasario 25 d. New Yorke, Baltic Freedom House, įvyko Liet B-ės New Yorko apylinkių atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo delegatai iš 15 apyl. ir daug svečių.

Pranešimus padarė: prel. J. Balkūnas, adv. J. Šlepetys, A. Dimas, J. Kiaunė ir V. Alksninis.

Į suvažiavimo prezidiumą buvo pakviesti: adv. A. Sodaitis, J. Pakalka ir K. Maceika.

Suvažiavime dalyvavo ir jį sveikino Gen. kon. J. Budrys, Vliko pirm. pareigas einąs prof. J. Kaminskas, Liet. Laisv. kom. pirm. V. Sidzikauskas, New Yorko Liet. Tarybos pirm. A. Ošlapas, Liet. Mot. Ats. pirm. L. Bieliukienė, Pab. Liet. Mot. Klubo pirm. V. Jonuškaitė - Leskaitienė, Darb. redak. S. Sužiedelis ir k.

Raštu sveikino P. L. B-vės valdybos pirm. S. Barzdukas.

Į naują valdybą išrinkti: adv. J. Šlepetys, K. Krušinskas, dr. J. Kanauka, A. Reventas, dr. A. Skerys, V. A. Vakselis ir Baužinskas.

Kontrolės komisijon: adv. A. Ošlapas, adv. A. Sodaitis ir K. Bielinis.

Suvažiavimas praėjo darbingoje nuotaikoje.

Johnny Podrres (kairėje) ir jo menadžeris Walt Alston.

DAILININKŲ DĖMESIUI

Lietuvių Dailininkų Sąjungos susirinkimas įvyks kovo 11 d. (sekmadienį) 2 v. p. p. Free Baltic House, 131 East 70th St. New York City.

Paskiau bus bendra kava su kviestais svečiais — rašto, žodžio ir muzikos mėgėjais.

Visi dailininkai kviečiami dalyvauti.

N. Y. L. D. S. Valdyba

Vaidinimas Maironio mokyklos naudai

Gegužės 6 d., Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, aktoriaus V. Žukausko vadovaujama vaidintojų trupė suvaidins linksmą komediją "Melagis". Po vaidinimo šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui. Šokių metu įvairios staigmenos. Veiks bufetas gausus valgiais bei gėrimais. Pelnas skiriamas Maironio Šeštadieninės mokyklos išlaikymui. Mokykla yra išlaikoma pačių mokinių tėvų pastangomis, tat visuomenė yra maloniai prašoma savo atsilankymu talkininkauti, organizuojant lėšas mokyklos išlaikymui.

Lietuvių Prekybos Buto susirinkimas

Kovo 11 d. 3 v. p. p. Lietuvių Pil. Klubo salėje, 280 Union Ave. Brooklyne, įvyksta New Yorko Lietuvių Prekybos Buto narių susirinkimas. Adv. K. Paulis, Kearny lietuvių bankinės įstaigos juriskonsultas, skaitys paskaitą apie taupomąsias ir skolinamąsias kasas.

VAIDINS ELIZABETHE

Brooklyni Operetės Choras kovo 10 d., šeštadienį, 6 v. v. Lietuvių Laisvės salėje, 209 2nd St. Elizabeth, N. J., vaidins operetę "Joninių Burtai". Rengia ALTS Elizabetho skyrius.

Mirė O. Ubaravičienė

Vasario 28 d., po ilgos ir sunkios ligos, mirė Olga Ubaravičienė, buvusio lietuvių siuvėjų lokalo delegato Vytauto Ubaravičiaus žmona, vos 35 metų amžiaus. Velionė buvo ukrainiečių kilmės, labai maloni moteris, prėmokusi kalbėti lietuviškai. Mirusios kūnas pašarvotas uozo Garšvos laidotuvių namuose. Laidojama šį šeštadienį Alyvų Kalno kapuose.

LIETUVOS VALSTYBINIO TEATRO
35 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI
Akademija--Koncertas
1956 m. kovo 17 d., šeštadienį, 8 v. v.
CARNEGIE RECITAL HALL
154 W. 57th St. New Yorke

Programoje: Prof. J. Brazaitis, aktorius H. Kačinskas, balerina Aldona Šlepetytė, solistai Juzė Augaitytė, Vincė Jonuškaitė, Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskienė, Stasys Liepas ir Rožė Mainelytė.

Dėl riboto vietų skaičiaus, patartina bilietus įsigyti iš anksto pas Ginkų arba Laimos knygyne.

Kovo 4 d., sekmadienį, 4 val.
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE
N. Y. SKAUTŲ TAURO TUNTAS RENGIA VIEŠĄ
Šv. Kazimiero MINĖJIMĄ
Programoje: dr. H. Lukaševičiaus paskaita ir Steikūnienės 3-jų veiksmų drama
"STARKIŠKIŲ GIRIOS"
Atlieka Hartfordo skautų-skaučių dramos ratelis. Režisuoja V. Zdancevičius, dekoracijos Jar. Kubiliaus, šviesos efektai — V. Pileikos.

Įėjimo auka suaugusiems 1 dol. vaikams 50 c., uniformuotiems skautams-ėms nemokamai.

Maspetho lietuviams

Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkės metinis susirinkimas įvyks kovo 10 d., šeštadienį, 6 val. vakare, parapijos salėje, 64-14 — 56th Rd., Maspeth, N. Y.

Darbų tvarkoje — valdybos pranešimas, apylinkės organų rinkimai ir einamieji reikalai.

Maronio mokykla minėjo Vasario 16

Vasario 18 d. Maironio šeštadieninėj Mokykloje, penktos pamokos metu, buvo suruošta mėnesinė kultūros valandėlė. Visa programa buvo skirta Vasario 16 paminėti. Scenoje iškelta Lietuvos vėliava, pridengta juodu šydu — Nepriklausomybės praradimo ženklu. Mokyklos kapelionas kun. J. Pakalniškis perskaitė maldą už Lietuvos Nepriklausomybės kovotojus ir žuvusius dėl laisvės. Kun. V. Pikturna, buv. koncentracijos stovyklos kalinys, gyvai ir vaizdžiai kalbėjo į moksleivius, iškeldamas lietuvybės išlaikymo reikšmę išeivijoje. Po jo kalbos visi mokiniai sudainavo "Leiskit į tėvynę".

Toliau, 1 skyr. mok. M. Sandanavičiūtė padeklamavo "Aš lietuvaitė". 3-čio skyr. berniukai, paruošti mok. K. Šventoraitienės, scenoje pražygiavo su liet. vėliavėlėmis ir sutartinai padeklamavo "Dievuli, Lietuvą globoki". Po to, visi mokiniai sudainavo partizanų dainą "Pražydo jazminai". 6 kl. mokinės, I. Sandavičiūtė, D. Galinytė, V. Matekūnaitė, paruoštos p. Kybartienės, pašoko stilizuotą šokį "Lietuvos trispalvė". 7 kl. mokinys, E. Remeza, perskaitė savo rašinį "Lietuva iš tolo". Jam baigus, visi mokiniai sudainavo "O atsimenu namelį".

Antroji tautinių šokių grupė 5 ir 6 kl. mokiniai, vadovaujama mok. S. Jankaus, pašoko "Kalvelį". Baigta Lietuvos himnu. Dainoms vadovavo ir akordeonu pritarė mok. R. Kisielius. Programos pranešėja buvo 8 kl. mokinė V. Lūšytė. Minėjime dalyvavo šešt. Maironio mokyklos mokiniai, svečiai — tėvai ir buvę bei dabartiniai mokytojai.

I. B.

"Starkiškių girioj" vaidins Brooklyne

Kovo 4 d., sekmadienį, 4 v. po pietų New Yorko skautų Tauro tuntas Apreiškimo parapijos salėje (North 5th & Havemeyer St. rengia viešą Lietuvos skautų globėjo — Šv. Kazimiero minėjimą.

Minėjimas susidės iš dviejų dalių: pirmoje dalyje bus trumpa paskaita apie Šv. Kazimiero asmenį, jo gyvenimą, gi meninę dalį išpildys Hartfordo skautų — skaučių dramos ratelis, kuris suvaidins p. Steikūnienės trijų veiksmų dramą "Starkiškių girioj".

Šis veikalas yra iš partizanų gyvenimo okupuotoje Lietuvoje 1950 metais. Čia vaizduojama eigulio šeimos tragedija, kurio trys sūnūs yra partizanai. Eigulio graži duktė yra partizanų vado sužadėtinė, kurią tačiau myli ir vienas parsidavėlis. Išdavikui meilėje nesiseka. Tuomet jis surengia kerštą. Eigulį ir jo dukterį išveža į Sibirą, o jauniausias sūnus kovodamas žūva. Išdaviko likimas irgi liūdnas— jį likviduoja partizanai.

Veikalas su pasisekimu buvo du kartu statytas Hartforde, New Britaine ir Worcesteryje. Rezisorius — Vyt. Zdancevičius, dekoracijas paruošė Jar. Kubilius, šviesos efektai — Vyt. Pileikos.

V. M.

IŠNUOMOJAMAS atskiras kambarys su baldais gražioje Manhattano sekcijoje, netoli susisiekimo. Tel.: TR 8-5977.

Jonas Juodis
Draudimo Brokeris ir Buhalteris, turįs ilgą praktiką ir pasiruošimą atskaitybės darbe, pildys JAV mokesčių (U. S. Income Tax Return) pareiškimų blankus knygyno "Laima" patalpose, 335 Union Ave., Williamsburg darbo dienomis nuo 5.30 — 7 val. vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 — 7 val. vakaro ir savo bute, 664 Jamaica Ave. Brooklyn. Galite paskambinti telefonu EV 8-6163 į knygyną arba AP 7-9454 į butą dėl susitarimo.

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVĮ!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
MARIJONA JOKUBAITIENĖ, savininkė
JURGIS JOKUBAITIS, vedėjas
322 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintėlė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 20 metų.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
3% A YEAR
Latest Interest Rate
Interest starts every month. Compounded semi-annualy on January 1st and July 1st.
THE Kings County SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užeigų Brooklyne
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533.

JŪSŲ VISOKERIOPAM TURTUI APDRAUSTI
JUOZAS ANDRIUŠIS
Atstovauja pirmaeiles draudimo įstaigas.
Gyvybė apdraudžiama per Travelers Ins. Co.
Hartford, Conn.
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
238 Leonard St. Brooklyn 11, N. Y.
EV. 7-8247.

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLOKIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Aven teatro)

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vakarais muzika prie baro.
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR SOKIAI
80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765